

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 16. marca 2016*

„Državne pomoči — Trošarine — Delni odpis davčnega dolga v okviru prisilne poravnave — Sklep, s katerim je bila pomoč razglašena za nezdružljivo z notranjim trgom in zahtevano njeno vračilo — Pravica do obrambe — Procesne pravice zainteresiranih strani — Merilo zasebnega upnika — Dokazno breme“

V zadevi T-103/14,

Frucona Košice a.s. s sedežem v Košicah (Slovaška), ki jo zastopajo K. Lasok, QC, B. Hartnett, barrister, O. Geiss, odvetnik, in J. Holmes, barrister,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopajo L. Armati, P.-J. Loewenthal in K. Walkerová, agenti,

tožena stranka,

katere predmet je predlog za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije z dne 16. oktobra 2013 o državni pomoči št. SA.18211 (C 25/2005) (ex NN 21/2005), ki jo je Slovaška republika odobrila družbi Frucona Košice a.s. (UL L 176, str. 38),

SPLOŠNO SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi M. E. Martins Ribeiro, predsednica, S. Gervasoni in L. Madise (poročevalec), sodnika,

sodna tajnica: C. Heeren, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 8. septembra 2015

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo

Dejansko stanje

Razvoj položaja tožeče stranke in postopek prisilne poravnave

- 1 Frucona Košice je gospodarska družba slovaškega prava, ki je med drugim poslovala v sektorju proizvodnje alkoholnih in žganih pijač.
- 2 Med novembrom 2002 in novembrom 2003 je bilo tožeči stranki odobrenih več odlogov plačil davčnih dolgov, ki so jih predstavljale trošarine, ki jih je dolgovala. Ti odlogi plačil so ji bili odobreni po tem, ko je lokalnemu davčnemu organu, to je uradu Košice IV (v nadaljevanju: lokalni davčni organ), v katerega pristojnost je spadala, zagotovila finančna jamstva.
- 3 Tožeča stranka zaradi finančnih težav, s katerimi se je soočala, 25. februarja 2004 ni mogla plačati trošarin, ki jih je dolgovala za januar 2004. Zaradi zakonodajne spremembe, ki je začela veljati 1. januarja 2014, tožeči stranki ni bilo več mogoče odobriti odloga plačila teh trošarin.
- 4 Zato je bila tožeči stranki odvzeta licenca za proizvodnjo in predelavo alkoholnih in žganih pijač. Od takrat je svojo dejavnost omejila na distribucijo žganih pijač pod znamko Frucona, ki jih je kupovala od družbe O.H. in ki jih je ta v skladu z dogovorom s tožečo stranko proizvajala v njenih tovarnah žganih pijač.
- 5 Družba Frucona Košice se je poleg tega znašla v stanju zadolženosti v smislu zakon 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (zakon št. 328/1991 o stečajnem postopku in postopku prisilne poravnave).
- 6 Tožeča stranka je 8. marca 2004 pri Krajský súd v Košiciach (regionalno sodišče v Košicah, Slovaška) vložila predlog za začetek postopka prisilne poravnave, s katerim je svojim upnikom predlagala, da vsakemu od njih plača 35 % dolgovanega zneska (v nadaljevanju: predlog prisilne poravnave). Skupni dolg tožeče stranke je znašal približno 644,6 milijonov slovaških kron (SKK), od tega je davčni dolg znašal približno 640,8 milijonov SKK.
- 7 Krajský súd v Košiciach je s sklepom z dne 29. aprila 2004 dovolilo začetek postopka prisilne poravnave.
- 8 Upniki tožeče stranke, vključno z lokalnim davčnim organom, so na naroku za prisilno poravnavo 9. julija 2004 sprejeli predlog prisilne poravnave. V okviru tega postopka prisilne poravnave je lokalni davčni organ imel status ločenega upnika, ki ga je dobil na podlagi zagotovljenih jamstev v času odloga plačila trošarin, ki jih je dolgovala tožeča stranka (glej točko 2 zgoraj).
- 9 Tožeča stranka navaja, da je lokalnemu davčnemu organu, zato da bi mu omogočila, da presodi o prednostih predloga prisilne poravnave in stečajnega postopka, pred 9. julijem 2004 med drugim predložila revizijsko poročilo, ki ga je izdelala neodvisna revizijska družba (v nadaljevanju: poročilo E).
- 10 Slovaška davčna uprava je 21. junija 2004 v prostorih tožeče stranke opravila preiskavo. Med to preiskavo je bilo ugotovljeno njeno finančno stanje na dan 17. junija 2004.
- 11 Krajský súd v Košiciach je s sklepom z dne 14. julija 2004 potrdilo prisilno poravnavo. V skladu s tem sklepom je bilo treba terjatev slovaške davčne uprave plačati v višini 35 %, kar ustreza znesku približno 224,3 milijona SKK.

- 12 Lokalni davčni organ je z dopisom z dne 20. oktobra 2004 tožečo stranko obvestil, da so pogoji prisilne poravnave, v skladu s katerimi dela davčnega dolga ni treba plačati, posredna državna pomoč, ki jo mora odobriti Komisija Evropskih skupnosti.
- 13 Tožeča stranka je 17. decembra 2004 lokalnemu davčnemu organu plačala 224,3 milijona SKK, kar ustreza 35 % njenega celotnega davčnega dolga. Krajski sod v Košiciach je s sklepom z dne 30. decembra 2004 razglasil konec postopka prisilne poravnave. Krajski sod v Košiciach je s sklepom z dne 18. avgusta 2006 zmanjšal znesek, dolgovan lokalnemu davčnemu organu, na 224,1 milijona SKK.

Upravni postopek

- 14 Pri Komisiji je bila 15. oktobra 2004 vložena pritožba v zvezi z domnevno nezakonito pomočjo v korist tožeče stranke.
- 15 Na Komisijino zahtevo po informacijah je Slovaška republika odgovorila z dopisom z dne 4. januarja 2005 in jo obvestila o možnosti, da je tožeča stranka prejela nezakonito pomoč, in ji predlagala, naj odobri to pomoč kot pomoč za reševanje podjetja v težavah.
- 16 Potem ko je zbrala dodatne podatke, je Komisija z dopisom z dne 5. julija 2005 uradno obvestila Slovaško republiko o svojem sklepu o uvedbi formalnega postopka preiskave iz člena 88(2) ES v zvezi z zadevnim ukrepom. Ta sklep je bil objavljen v Uradnem listu Evropske unije (UL 2005, C 233, str. 47).
- 17 Slovaška republika je z dopisom z dne 10. oktobra 2005 Komisiji posredovala svoje pripombe na zadevni ukrep. Prav tako je tožeča stranka z dopisom z dne 24. oktobra 2005 Komisiji posredovala svoje pripombe na zadevni ukrep. Te so bile posredovane Slovaški republici, da bi ta nanje lahko odgovorila, kar je storila z dopisom z dne 16. decembra 2005.

Prvotna odločba

- 18 Komisija je 7. junija 2006 sprejela Odločbo 2007/254/CE o državni pomoči C 25/05 (ex NN 21/05) Slovaške republike za družbo Frucona Košice a.s. (UL 2007, L 112, str. 14, v nadaljevanju: prvotna odločba). Izrek te odločbe v členu 1 določa, da državna pomoč v višini 416.515.990 SKK, ki jo je Slovaška republika zagotovila tožeči stranki, ni združljiva s skupnim trgov, in v členu 2 odreja izterjavo te pomoči.

Postopka pred Splošnim sodiščem in Sodiščem

- 19 Tožeča stranka je 12. januarja 2007 zoper prvotno odločbo pri Splošnem sodišču vložila ničnostno tožbo.
- 20 S sodbo z dne 7. decembra 2010, Frucona Košice/Komisija (T-11/07, ZOdl., EU:T:2010:498), je Splošno sodišče navedeno tožbo zavrnilo kot neutemeljeno.
- 21 Na podlagi pritožbe, ki jo je vložila tožeča stranka na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, je Sodišče s sodbo z dne 24. januarja 2013, Frucona Košice/Komisija (C-73/11 P, ZOdl., EU:C:2013:32), razveljavilo zgoraj v točki 20 navedeno sodbo Frucona Košice/Komisija (EU:T:2010:498). V okviru vsebinskega odločanja o sporu na prvi stopnji je Sodišče presodilo, da je Komisija s tem, da ni upoštevala trajanja stečajnega postopka pri presoji merila zasebnega upnika, storila očitno napako

v presoji oziroma da v delu, v katerem je ta dejavnik upoštevala, prvotne odločbe ni pravno zadostno utemeljila. Nazadnje je Sodišče zadevo vrnilo Splošnemu sodišču Evropske unije, da to odloči o tožbenih razlogih, o katerih Sodišče ni odločalo.

- 22 Komisija je na podlagi zgoraj v točki 21 navedene sodbe Frucona Košice/Komisija (EU:C:2013:32) in z namenom odprave pomanjkljivosti, ki jih je ugotovilo Sodišče, sprejela Sklep 2014/342/EU o državni pomoči št. SA.18211 (C 25/2005) (ex NN 21/2005), ki jo je Slovaška republika odobrila družbi Frucona Košice a.s. (UL L 176, str. 38, v nadaljevanju: izpodbijani sklep), katerega člen 1 določa, da se prvotna odločba „razveljavi“.
- 23 Nato je Splošno sodišče z obrazloženim sklepom z dne 21. marca 2014, Frucona Košice/Komisija (T-11/07 RENV, EU:T:2014:173), v skladu s členom 117 svojega poslovnika z dne 2. maja 1991 v okviru zgoraj v točki 21 navedene sodbe Frucona Košice/Komisija (EU:C:2013:32) ugotovilo, da je treba postopek z ničnostno tožbo zoper prvotno odločbo ustaviti.

Izpodbijani sklep

- 24 Kot je navedeno zgoraj v točki 22, je Komisija sprejela izpodbijani sklep, ki je nadomestil prvotno odločbo, z namenom odprave pomanjkljivosti te odločbe, kot so bile ugotovljene v zgoraj v točki 21 navedeni sodbi Frucona Košice/Komisija (EU:C:2013:32) (točka 10 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 25 V izpodbijanem sklepu je Komisija med drugim presodila, da je nujno preučiti vprašanje, ali je z ugoditvijo predlogu prisilne poravnave in s tem 65-odstotnim odpisom dolga tožeče stranke lokalni davčni organ v razmerju do tožeče stranke ravnal kot zasebni upnik v tržnem gospodarstvu. V zvezi s tem je navedla, da je bil položaj tega organa kot upnika tožeče stranke neobičajno močan ter da je bil ta organ pravno in ekonomsko v ugodnejšem položaju kot zasebni upniki tožeče stranke. Lokalni davčni organ je imel namreč več kot 99 % vseh registriranih terjatev in je bil ločeni upnik, katerega terjatve so bile lahko poravnane kadar koli med stečajnim postopkom s prihodkom od prodaje zavarovanega premoženja (točka 80 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 26 Prvič, glede merila zasebnega upnika je Komisija predvsem ugotovila, da je njegova uporaba odvisna od tega, ali je zadevna država članica podjetju dala gospodarsko ugodnost v drugačni vlogi, kot je vloga organa javne oblasti, in da če se država članica sklicuje na to merilo v upravnem postopku, mora v primeru dvoma nedvoumno in na podlagi objektivnih in preverljivih elementov dokazati, da je izvedeni ukrep sprejela kot zasebni akter na trgu. Glede tega navaja sodbo z dne 5. junija 2012, Komisija/EDF (C-124/10 P, ZOdl., EU:C:2012:318, točke od 81 do 85) (točka 82 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 27 Komisija je v točki 83 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedla:
- „Skratka, Slovaška republika trdi, da je po njenem mnenju ta ukrep državna pomoč. Priznala je, da se ob sklenitvi dogovora vprašanje državne pomoči preprosto ni obravnavalo, in zahtevala, da se sporni ukrep obravnava kot pomoč za reševanje. Zato se zdi, da v tej zadevi zahteve navedene sodne prakse niso bile izpolnjene in da sporni ukrep pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.“
- 28 Drugič, potem ko je v točki 84 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila, da je „[tožeča stranka] tist[a], ki je trdil[a], da pri tem ukrepu ni bilo pomoči, in je predložil[a] navedene dokumente, zlasti poročili dveh revizorjev“, je Komisija preučila, ali je Slovaška republika v razmerju do tožeče stranke ravnala kot zasebni upnik.
- 29 Prvič, Komisija je v ta namen – ob upoštevanju dokazov, ki jih je predložila tožeča stranka – primerjala postopek prisilne poravnave in stečajni postopek (točke od 88 do 119 obrazložitve izpodbijanega sklepa), drugič, primerjala postopek prisilne poravnave in davčne izvršbe (točke od 120 do 127

izpodbijanega sklepa), in tretjič, presodila o drugih dokazih, ki so jih predložili slovaški organi in tožeča stranka (točke od 128 do 138 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Komisija je pravzaprav ocenila, da sta tako stečajni postopek kot postopek davčne izvršbe, z vidika lokalne davčne uprave, ugodnejši alternativni predlogu za postopek prisilne poravnave (točke 119, 124 in 127 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

- 30 Komisija je v točki 139 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila, da merilo zasebnega upnika v tržnem gospodarstvu ni bilo izpolnjeno in da je Slovaška republika tožeči stranki dala ugodnost, ki je drugače na trgu ne bi mogla pridobiti. V točki 140 obrazložitve tega sklepa je ugotovila, da odpis dolga, s katerim se je lokalna davčna uprava strinjala v okviru prisilne poravnave, pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU. Nazadnje je Komisija v točki 182 obrazložitve tega sklepa ugotovila, da ta državna pomoč ni združljiva z notranjim trgov.
- 31 Izrek izpodbijanega sklepa obsega pet členov.
- 32 V skladu s členom 1 izpodbijanega sklepa „[se] [prvotna] odločba [...] razveljavi“ (glej točko 22 zgoraj).
- 33 V skladu s členom 2 izpodbijanega sklepa državna pomoč v višini 416.515.990 SKK, ki jo je Slovaška republika izplačala v korist tožeče stranke, ni združljiva [z notranjim] trgov.
- 34 V členu 3 izpodbijanega sklepa Komisija Slovaški republiki nalaga izterjavo zadevne pomoči, vključno z zamudnimi obrestmi, ki tožeči stranki ni bila zakonito odobrena.
- 35 Člen 4 izpodbijanega sklepa določa, da mora Slovaška republika v roku dveh mesecev od dneva vročitve tega sklepa Komisijo obvestiti o ukrepih, ki jih je sprejela za izvršitev tega sklepa.
- 36 V skladu s členom 5 izpodbijanega sklepa je njegov naslovnik Slovaška republika.
- 37 Tožeča stranka je izvod izpodbijanega sklepa od slovaških organov prejela 24. oktobra 2013.
- 38 Izpodbijani sklep je bil v Uradnem listu objavljen 14. junija 2014.

Postopek in predlogi strank

- 39 Tožeča stranka je 17. februarja 2014 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.
- 40 Z ločeno vlogo, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženo 18. februarja 2014, je tožeča stranka podala predlog za izdajo začasne odredbe, ki se v bistvu nanaša na odlog izvršitve členov 3(1) in (2) ter 4 izpodbijanega sklepa. Ta predlog je bil s sklepom predsednika Splošnega sodišča z dne 6. maja 2014 zavrjen, odločitev o stroških pa je bila pridržana.
- 41 Tožeča stranka je 28. julija 2014 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča z ločeno vlogo podala nov predlog za izdajo začasne odredbe, v katerem je v bistvu predlagala odlog izvršitve členov 3(1) in (2) ter 4 izpodbijanega sklepa. Ta predlog je bil s sklepom predsednika Splošnega sodišča z dne 18. septembra 2014 zavrjen, odločitev o stroških pa je bila pridržana.
- 42 Splošno sodišče (drugi senat) je na predlog sodnika poročevalca odločilo, da začne ustni del postopka, ter tožečo stranko v okviru ukrepov procesnega vodstva iz člena 64 poslovnika z dne 2. maja 1991 pozvalo, naj mu predloži določene dokumente, in Komisiji pisno postavi vprašanje. Stranki sta ravnali v skladu s temi zahtevami v za to določenem roku.
- 43 Stranki sta na obravnavi 8. septembra 2015 podali ustne navedbe in odgovorili na vprašanja Splošnega sodišča.

44 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:

- izpodbijani sklep razglasi za ničen;
- Komisiji naloži plačilo stroškov.

45 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:

- tožbo zavrne;
- tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

46 Tožeča stranka v podporo tožbi navaja štiri tožbene razloge. Ti se v bistvu nanašajo na, prvi, kršitev pravice do obrambe, drugi, napačno uporabljeno pravo v točki 83 obrazložitve izpodbijanega sklepa, tretji, napačno dejansko in pravno presojo v sklepu, v skladu s katero bi bil stečajni postopek ugodnejši od postopka prisilne poravnave, in četrti, napačno dejansko in pravno presojo v sklepu, v skladu s katero naj bi bil postopek davčne izvršbe ugodnejši od postopka prisilne poravnave.

Prvi tožbeni razlog: kršitev pravice do obrambe

47 Tožeča stranka v okviru prvega tožbenega razloga Komisiji v bistvu očita, da je kršila njeno pravico do obrambe in isto pravico Slovaške republike. Med drugim trdi, da bi jo morala Komisija zaslišati glede nekaterih elementov v spisu na podlagi zgoraj v točki 21 navedene sodbe Frucona Košice/Komisija in glede nekaterih elementov te sodbe ter da bi morala zaslišati tudi zainteresirane strani in Slovaško republiko o pravni presoji in preudarkih iz izpodbijanega sklepa. V repliki tožeča stranka dodaja, da bi bilo treba ta tožbeni razlog razumeti širše, in sicer, kot da se z njim uveljavlja bistvene kršitve postopka, ki bi jih sodišče moralo preučiti po uradni dolžnosti; Komisija je namreč ob sprejetju izpodbijanega sklepa zavrnila zbiranje vseh upoštevni informacij in se omejila, kot je to priznala v odgovoru na tožbo, le na informacije, s katerimi je razpolagala ob sprejetju prvotne odločbe.

48 Komisija prereka utemeljenost vseh teh trditev.

49 Najprej je treba preučiti trditve tožeče stranke glede kršitve pravice do obrambe in nato glede bistvenih kršitev postopka.

50 Najprej in na prvem mestu tožeča stranka zatrjuje kršitev njene pravice do obrambe.

51 Po ustaljeni sodni praksi je spoštovanje pravice do obrambe v vsakem postopku zoper določeno osebo, ki lahko vodi v sprejetje akta zoper njo, temeljno načelo prava Evropske unije in jo je treba zagotavljati tudi brez posebne ureditve. V skladu s tem načelom je treba zadevni osebi že v fazi upravnega postopka omogočiti, da učinkovito izrazi stališče o resničnosti in upoštevni dejstev, očitkov in okoliščin, ki jih zatrjuje Komisija (sodbe z dne 10. julija 1986, Belgija/Komisija, 234/84, Recueil, EU:C:1986:302, točka 27; z dne 9. julija 2008, Alitalia/Komisija, T-301/01, ZOdl., EU:T:2008:262, točka 169; z dne 15. decembra 2009, EDF/Komisija, T-156/04, ZOdl., EU:T:2009:505, točka 101, in z dne 12. maja 2011, Région Nord-Pas-de-Calais in Communauté d'Agglomération du Douaisis/Komisija, T-267/08 in T-279/08, ZOdl., EU:T:2011:209, točka 70).

52 Vendar se upravni postopek na področju državnih pomoči vodi samo proti zadevni državi članici. Za „zainteresirane“ strani v tem postopku se štejejo samo podjetja, upravičena do pomoči. Ta ne morejo zahtevati kontradiktorne razprave s Komisijo, kot je na voljo zadevni državi članici (sodba z dne

24. septembra 2002, Falck in Acciaierie di Bolzano/Komisija, C-74/00 P in C-75/00 P, Recueil, EU:C:2002:524, točki 81 in 83; zgoraj v točki 51 navedeni sodbi Alitalia/Komisija, EU:T:2008:262, točka 170, in EDF/Komisija, EU:T:2009:505, točka 102).

- 53 Tako imajo zainteresirane strani glede na sodno prakso v bistvu vlogo vira informacij za Komisijo med upravnim postopkom na podlagi člena 108(2) PDEU. Iz tega sledi, da zadevne stranke ne morejo uveljavljati pravice do obrambe, ki jo imajo osebe, proti katerim se vodi postopek, ampak samo pravico do tega, da so vključene v upravni postopek, če je to primerno glede na okoliščine zadeve (glej zgoraj v točki 51 navedene sodbe Alitalia/Komisija, EU:T:2008:262, točka 172 in navedena sodna praksa; EDF/Komisija, EU:T:2009:505, točka 103 in navedena sodna praksa, in Région Nord-Pas-de-Calais in Communauté d'Agglomération du Douaisis/Komisija, EU:T:2011:209, točka 74 in navedena sodna praksa).
- 54 Zato tožeča stranka ne more zatrjevati kršitve njene pravice do obrambe, ker ji taka pravica v upravnem postopku na področju državnih pomoči ni priznana. To velja, čeprav imata lahko država članica, ki je odobrila državno pomoč, in tožeča stranka kot prejemnica te pomoči različne interese v okviru takega postopka (glej v tem smislu zgoraj v točki 51 navedeno sodbo EDF/Komisija, EU:T:2009:505, točka 104).
- 55 Nasprotno, preveriti je treba, ali je bila tožeča stranka ob upoštevanju okoliščin obravnavanega primera ustrezno vključena v upravni postopek (glej v tem smislu in po analogiji zgoraj v točki 51 navedeno sodbo Alitalia/Komisija, EU:T:2008:262, točka 173, in sodbo z dne 30. aprila 2014, Tisza Erőmű/Komisija, T-468/08, EU:T:2014:235, točka 206).
- 56 V zvezi s tem je treba spomniti, prvič, da iz ustaljene sodne prakse izhaja, da mora Komisija v fazi preiskave na podlagi člena 108(2) PDEU zadevne stranke pozvati k predložitvi pripomb (glej sodbo z dne 8. maja 2008, Ferriere Nord/Komisija, C-49/05 P, EU:C:2008:259, točka 68 in navedena sodna praksa). Kar zadeva to obveznost, je Sodišče razsodilo, da je objava obvestila v Uradnem listu ustrezen način za seznanitev vseh zainteresiranih strank z začetkom postopka, pri čemer je navedlo, da je to obvestilo namenjeno izključno temu, da se od zainteresiranih strank pridobijo vse informacije, ki bodo Komisiji pomagale pri nadaljnjem ravnanju (glej sodbo z dne 6. marca 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale in Land Nordrhein-Westfalen/Komisija, T-228/99 in T-233/99, Recueil, EU:T:2003:57, točka 124 in navedena sodna praksa, in zgoraj v točki 51 navedeno sodbo Alitalia/Komisija, EU:T:2008:262, točka 171).
- 57 V tej zadevi na eni strani ni sporno, da je tožeča stranka, potem ko je Komisija objavila sklep o začetku formalnega postopka preiskave v Uradnem listu, podala pripombe v dopisu z dne 24. oktobra 2005 in obenem ustne pripombe 28. marca 2006, torej pred sprejetjem prvotne odločbe, ki je bila nadomeščena z izpodbijanem sklepom. Dalje, tožeča stranka ne ugovarja dejstvu, da je, s sklepom o začetku formalnega postopka preiskave, dovolj poznala upoštevne elemente in je lahko učinkovito podala pripombe v zvezi s tem.
- 58 Med formalnim postopkom preiskave, v katerem je bila sprejeta prvotna odločba, torej Komisija ni kršila procesnih pravic tožeče stranke, čemur zadnja niti ne ugovarja.
- 59 Na drugi strani tudi ni sporno, da izpodbijani sklep temelji izključno na razpoložljivih informacijah na dan sprejetja prvotne odločbe, na katere je tožeča stranka lahko podala pripombe ali pa je te informacije v pripombah celo sama podala. Predvsem pa je tožeča stranka pri uveljavljanju, da je Komisija podala nove razloge in presojo v izpodbijanem sklepu, vsaj v repliki priznala in na obravnavi potrdila v odgovor na vprašanje Splošnega sodišča, kar je bilo zabeleženo v zapisnik obravnave, da je Komisija upoštevala zgolj informacije, ki jih je imela ob sprejetju prvotne odločbe.

- 60 Zato je treba ugotoviti, da je Komisija lahko uporabila te informacije z namenom sprejetja izpodbijanega sklepa, ne da bi bila dolžna, v nasprotju s trditvami tožeče stranke, na novo pridobiti pripombe zadnjenavedene.
- 61 Drugič, dodati je treba, da se lahko v skladu s sodno prakso postopek nadomestitve nezakonitega akta ponovi prav v točki, v kateri je nastala nezakonitost, ne da bi morala Komisija ponoviti postopek do te točke (glej v tem smislu sodbi z dne 12. novembra 1998, Španija/Komisija, C-415/96, Recueil, EU:C:1998:533, točka 31, in z dne 3. oktobra 2000, Industrie des poudres sphériques/Svet, C-458/98 P, Recueil, EU:C:2000:531, točka 82, in zgoraj v točki 51 navedeno sodbo Alitalia/Komisija, EU:T:2008:262, točki 99 in 142). Ta sodna praksa glede nadomestitve akta, katerega ničnost je ugotovilo sodišče Unije, se uporabi tudi pri umiku in nadomestitvi nezakonitega akta njegovega avtorja, če sodišče ne ugotovi ničnosti zadevnega akta, (glej v tem smislu zgoraj v točki 51 navedeno sodbo Région Nord-Pas-de-Calais in Communauté d'Agglomération du Douaisis/Komisija, EU:T:2011:209, točka 83).
- 62 V tej zadevi je na eni strani ugotovljeno, da je Sodišče v zgoraj v točki 21 navedeni sodbi Frucona Košice/Komisija (EU:C:2013:32, točke od 101 do 103) ugotovilo, da je Komisija s tem, da ni upoštevala trajanja stečajnega postopka pri presoji merila zasebnega upnika, storila očitno napako v presoji oziroma da v delu, v katerem je ta dejavnik upoštevala, [prvotne odločbe] pravno ni zadostno utemeljila. Nasprotno pa nikjer v tej sodbi ni navedeno, da je Sodišče podvomilo v postopek preučitve spornega ukrepa ali v točnost osnovnih podatkov, zbranih med tem postopkom.
- 63 Na drugi strani prav tako ni sporno, da je Komisija, kot to izhaja iz točke 10 obrazložitve izpodbijanega sklepa, ta sklep sprejela z namenom odprave pomanjkljivosti, ki jih je ugotovilo Sodišče in so se nanašale na prvotno odločbo. Izpodbijani sklep tako med drugim vsebuje presajo trajanja stečajnega postopka na podlagi presoje merila zasebnega upnika.
- 64 V teh okoliščinah in v skladu z zgoraj v točki 61 navedeno sodno prakso Komisija ni bila dolžna znova začeti formalnega postopka in zbrati pripomb tožeče stranke.
- 65 Zato Komisija s tem, da je sprejela izpodbijani sklep na podlagi informacij, zbranih v okviru upravnega postopka, ki je vodil do sprejetja prvotne odločbe, in ni ponovno pridobila pripomb tožeče stranke, ni kršila pravice tožeče stranke do vključenosti v navedeni postopek.
- 66 Nobena od trditev, ki jih je podala tožeča stranka, te ugotovitve ne more ovreči.
- 67 Prvič, tožeča stranka Komisiji očita, da ji ni dala možnosti, da poda pripombe o novih elementih v izpodbijanem sklepu, o vplivu zgoraj v točki 21 navedene sodbe Frucona Košice/Komisija, o stečajnem postopku družbe L., ki deluje v istem sektorju, in o nekaterih točkah zgoraj v točki 21 navedene sodbe Frucona Košice/Komisija (EU:T:2010:498). V repliki dodaja, da Komisija zainteresiranim strankam ni dala možnosti, da podajo informacije, potrebne za odločitev o tem, ali je njihovo razlago prava mogoče uporabiti.
- 68 V zvezi s tem je treba najprej navesti, da je Splošno sodišče v točkah 141, 145, 146, 148, 177, 180, 181, 190, 191 in 198 zgoraj v točki 21 navedene sodbe Frucona Košice/Komisija (EU:T:2010:498), ki jih navaja tožeča stranka, v bistvu ugotovilo nezadostnost nekaterih informacij in trditev, ki jih je tožeča stranka navedla med upravnim postopkom, in neobstoj obveznosti Komisije, da zahteva dodatne informacije. Na drugi strani iz točke 117 obrazložitve izpodbijanega sklepa izhaja, da tožeča stranka ni dokazala podobnosti med njenim primerom in primerom L.
- 69 Trditve tožeče stranke so v bistvu združene v očitku Komisiji, da ni znova začela formalnega postopka preiskave in da tožeče stranke ni zaslišala glede vseh informacij, ki jih je podala med upravnim postopkom, v katerem je bila sprejeta prvotna odločba, in glede katerih je Splošno sodišče v zgoraj v točki 21 navedeni sodbi Frucona Košice/Komisija (EU:T:2010:498) ugotovilo, da niso zadostne,

oziroma je to ugotovila Komisija v prvotni odločbi. Te trditve pa niso v skladu z zgoraj v točki 52 navedeno sodno prakso, na podlagi katere zainteresirane stranke, med katerimi je upravičenec do pomoči, ne morejo zahtevati kontradiktorne razprave s Komisijo. Če bi bile namreč te trditve sprejete, bi to pomenilo prav uvedbo take razprave.

- 70 Dalje, glede očitkov tožeče stranke, da Komisija ni zaslišala zainteresiranih strank glede pravne presoje in ugotovitev v izpodbijanem sklepu, je treba navesti, da je že bilo razsojeno, da Komisija niti po določbah o državnih pomočeh niti po sodni praksi ni dolžna zaslišati upravičenca do državnih sredstev o svoji pravni presoji zadevnega ukrepa ali obvestiti zadevno državo članico – in, *a fortiori*, upravičenca do pomoči – o svojem stališču pred sprejetjem sklepa, če so bile zainteresirane osebe in država članica pozvane k predložitvi pripomb (sodbi z dne 8. julija 2004, Technische Glaswerke Ilmenau/Komisija, T-198/01, ZOdl., EU:T:2004:222, točka 198, in z dne 1. julija 2010, Nuova Terni Industrie Chimiche/Komisija, T-64/08, EU:T:2010:270, točka 168; glej tudi v tem smislu sodbo z dne 21. januarja 1999, Neue Maxhütte Stahlwerke in Lech-Stahlwerke/Komisija, T-129/95, T-2/96 in T-97/96, Recueil, EU:T:1999:7, točki 230 in 231). V tej zadevi ni sporno, da je Komisija tožeči stranki omogočila, da poda pripombe na sklep o začetku formalnega postopka preiskave.
- 71 Nazadnje je treba iz istega razloga zavrniti trditev tožeče stranke, da je Komisija ni zaslišala glede vpliva zgoraj v točki 21 navedene sodbe Frucona Košice/Komisija (EU:T:2010:498) na njeno analizo.
- 72 Drugič, tožeča stranka Komisiji očita, da je ob sprejetju izpodbijanega sklepa zavrnila zbiranje vseh upoštevni informacij in se je omejila le na informacije, s katerimi je razpolagala ob sprejetju prvotne odločbe.
- 73 Seveda je treba navesti, kot trdi tožeča stranka, da je Sodišče razsodilo, da mora sodišče Unije v okviru nadzora nad zapletenimi gospodarskimi presojami Komisije na področju državnih pomoči nadzirati, ali predlagani dokazi pomenijo vse upoštevne informacije, ki jih je treba upoštevati pri presoji zapletenega položaja, ter ali so te take, da utemeljujejo ugotovitve, ki so bile izpeljane na njihovi podlagi (zgoraj v točki 21 navedena sodba Frucona Košice/Komisija, EU:C:2013:32, točka 76). Prav tako drži, da mora Komisija v skladu s sodno prakso, ki jo navaja tožeča stranka, če ugotovi, da je mogoče uporabiti merilo zasebnega upnika, zadevno državo članico prositi, naj ji predloži vse upoštevne informacije, na podlagi katerih bo lahko preverila, ali so pogoji za uporabo tega merila izpolnjeni (sodba z dne 21. marca 2013, Komisija/Buczek Automotive, C-405/11 P, EU:C:2013:186, točka 33).
- 74 Vendar se ti preudarki nanašajo na preizkus utemeljenosti sklepa Komisije na področju državnih pomoči. Tako so bili oblikovani med preučitvijo razlogov, navedenih v okviru pritožbenega postopka, in se nanašajo na utemeljenost presoje Splošnega sodišča, in sicer razlogov, ki se nanašajo na vsebinsko zakonitost spornih sklepov, natančneje, na merilo zasebnega upnika. Nasprotno pa se Sodišče v zgoraj v točki 73 navedenih sodbah ni opredelilo o drugem vprašanju zakonitosti postopka sprejetja takega sklepa, natančneje glede procesnih pravic upravičenca do pomoči.
- 75 Torej se trditve tožeče stranke, povzete zgoraj v točki 72, nanašajo na vsebinsko zakonitost izpodbijanega sklepa in se z njimi ne more dokazati kakršna koli kršitev procesnih pravic. To velja tudi za dejstvo, če se domneva, da je resnično, da prvotna preiskava Komisije ni bila zanesljiva.
- 76 Tretjič, tožeča stranka navaja, da sta bili vlogi zadevne države članice in upravičenca do pomoči med formalnim postopkom preiskave različni, zato je treba paziti na to, da se njegove trditve, kadar država članica ne brani interesov upravičenca, upošteva na kakšen drug način.
- 77 Kljub vsemu je treba na eni strani ob upoštevanju zgoraj v točki 54 navedene sodne prakse ugotoviti, da dejstvo, da država članica ne brani interesov upravičenca do pomoči, ne more spremeniti vloge slednjega v upravnem postopku in ne narave njegove udeležbe v navedenem postopku, tako da bi mu bila dana jamstva glede pravice do obrambe, ki so primerljiva z jamstvi države članice.

- 78 Na drugi strani glede pravice upravičenca do pomoči, da je vključen v postopek, primerno okoliščinam zadeve, zadostuje spomniti, da je tožeča stranka v tej zadevi imela položaj, v katerem je lahko podala informacije, za katere je menila, da so upoštevne in učinkovite, po objavi sklepa o začetku formalnega postopka preiskave v Uradnem listu. Iz pripomb, ki jih je na tej stopnji podala tožeča stranka, brez dvoma izhaja, da je poznala dejstvo, da slovaški organi niso nasprotovali začasnim ugotovitvam iz tega sklepa glede opredelitve zadevnega ukrepa kot državna pomoč. Torej je vsekakor lahko podala pripombe kljub različnim stališčem.
- 79 Iz navedenih preudarkov izhaja, da je treba vse trditve tožeče stranke, s katerimi želi v bistvu dokazati, da bi jo Komisija morala zaslišati v skladu z zgoraj v točki 21 navedeno sodbo Frucona Košice/Komisija, (EU:C:2013:32), zavrniti. Zato tudi ni treba preučiti trditve, da bi bila vsebina izpodbijanega sklepa drugačna, če bi lahko podala dodatne pripombe.
- 80 Drugič, tožeča stranka je na obravnavi na vprašanje Splošnega sodišča pritrčila, da se je nameravala sklicevati tudi na kršitev pravice do obrambe Slovaške republike, ki je Komisija ni zaslišala v skladu z zgoraj v točki 21 navedeno sodbo Frucona Košice/Komisija (EU:C:2013:32), in na nova vprašanja, izpostavljena v izpodbijanem sklepu.
- 81 V skladu s sodno prakso gre pri kršitvi pravice do obrambe za kršitev subjektivnih pravic (glej sodbo z dne 8. julija 2004, JFE Engineering in drugi/Komisija, T-67/00, T-68/00, T-71/00 in T-78/00, ZOdl., EU:T:2004:221, točka 425 in navedena sodna praksa), zato jo mora zadevna država članica sama uveljavljati (zgoraj v točki 70 navedena sodba Nuova Terni Industrie Chimiche/Komisija, EU:T:2010:270, točka 186; glej tudi v tem smislu zgoraj v točki 70 navedeno sodbo Technische Glaswerke Ilmenau/Komisija, EU:T:2004:222, točka 203).
- 82 Zato se tožeča stranka ne more sklicevati na kršitev pravice do obrambe, ki naj bi jo utrpela Slovaška republika.
- 83 Drugič, preučiti je treba trditev, podano v repliki, v skladu s katero bi bilo treba ta tožbeni razlog razumeti širše, in sicer, kot da se z njim uveljavlja bistvene kršitve postopka, ki bi jih Splošno sodišče moralo preučiti po uradni dolžnosti; Komisija je namreč v odgovoru na tožbo priznala, da je iz svoje analize izključila vse informacije, ki jih je prejela po koncu postopka, v katerem je bila sprejeta prvotna odločba.
- 84 V zvezi s tem je treba navesti, da je bistvena kršitev postopka v smislu člena 263 PDEU seveda tožbeni razlog javnega reda, ki ga mora sodišče Unije upoštevati po uradni dolžnosti (sodba z dne 13. decembra 2013, Madžarska/Komisija, T-240/10, ZOdl., EU:T:2013:645, točka 70; glej tudi v tem smislu sodbi z dne 4. septembra 2014, Španija/Komisija, C-192/13 P, ZOdl., EU:C:2014:2156, točka 103, in z dne 22. oktobra 2014, Španija/Komisija, C-429/13 P, ZOdl., EU:C:2014:2310, točka 34).
- 85 Nasprotno pa tožbeni razlog v zvezi z vsebinsko zakonitostjo izpodbijanega sklepa, ki se nanaša na kršitev Pogodb ali predpisa za njihovo izvajanje v smislu člena 263 PDEU, sodišče Unije načeloma lahko preizkusi, le če ga je tožeča stranka navedla (sodbi z dne 10. decembra 2013, Komisija/Irska in drugi, C-272/12 P, ZOdl., EU:C:2013:812, točka 28, in z dne 20. marca 2014, Rouse Industrie/Komisija, C-271/13 P, EU:C:2014:175, točka 18; glej tudi v tem smislu sodbo z dne 2. aprila 1998, Komisija/Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, EU:C:1998:154, točka 67).
- 86 V tej zadevi je treba spomniti, kot izhaja iz točk od 73 do 75 zgoraj, da se vprašanje, ali je Komisija upoštevala vse upoštevne informacije z namenom presoje merila zasebnega upnika, nanaša na vsebinsko presojo izpodbijanega sklepa in ne na katero koli bistveno kršitev postopka.
- 87 Zato je treba zavrniti trditve tožeče stranke glede bistvene kršitve postopka, ne da bi bilo treba preučiti njihovo dopustnost, ker so bile prvič podane v fazi replike.

88 Iz zgoraj navedenih razlogov je treba prvi tožbeni razlog v celoti zavriniti.

Drugi tožbeni razlog: napačna uporaba prava v točki 83 obrazložitve izpodbijanega sklepa

- 89 Tožeča stranka v okviru drugega tožbenega razloga za razglasitev ničnosti trdi, da se je v točki 83 obrazložitve izpodbijanega sklepa napačno uporabilo pravo, ker naj bi Komisija iz zgoraj v točki 26 navedene sodbe Komisija/EDF (EU:C:2012:318, točke od 81 do 85) napačno sklepala, da dejstvo, da država članica ne poda pripomb glede pomoči v trenutku nastanka dejstev ali predlaga, naj se obravnavni ukrep šteje za pomoč za reševanje, pomeni, da gre gotovo za državno pomoč. Tožeča stranka glede tega pripominja, prvič, da je pojem državne pomoči objektivni pojem ter da so lahko izjave, s katerimi se država članica strinja, nezanesljive in jih ni mogoče uporabiti proti nasprotni stranki, ki izpodbija opredelitev zadevnega ukrepa kot državno pomoč. Drugič, vprašanje, v kakšni vlogi je v tej zadevi delovala Slovaška republika, naj se ne bi zastavljalo, saj je ta lahko delovala le kot upnik. Zato se zastavlja le vprašanje, ali glede na merila iz točk od 70 do 73 iz zgoraj v točki 21 navedene sodbe Frucona Košice/Komisija (EU:C:2013:32) tožeča stranka očitno ni mogla dobiti zadevne ugodnosti od zasebnega upnika. Tretjič, Komisija nima nobenega dokaza o tem, da lokalni davčni organ ni obravnaval zadevnega davčnega dolga v svoji vlogi upnika, pri tem ko poskuša optimizirati znesek, ki bi ga bilo treba vrniti. Tožeča stranka meni, da je v zvezi s tem upošteven le sklep tega organa in ne presoja slovaških organov, kot je navedeno v točki 83 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Četrto, tožeča stranka navaja, da je iz sodne prakse razvidno, da Komisija napačno meni, da je merilo zasebnega upnika dolžna uveljavljati država članica.
- 90 Komisija ugovarja utemeljenosti teh trditev, ker naj bi bila točka 83 obrazložitve izpodbijanega sklepa v bistvu v skladu s sodno prakso glede uporabe merila zasebnega upnika in ker je vsekakor preizkusila informacije, ki jih je imela na razpolago, da bi presodila, ali so bili pogoji za uporabo tega merila v tej zadevi izpolnjeni. Prvič, Komisija trdi, da je uporaba merila zasebnega upnika v skladu s sodno prakso odvisna od položaja, v katerem zadevna država članica da ekonomsko ugodnost podjetju, ali natančneje, da je navedena država dolžna nedvoumno in na podlagi objektivnih in preverljivih elementov dokazati, da je odločitev sprejela kot gospodarski subjekt in ne kot organ javne oblasti. Komisija meni, da če je umestno priznati, da se upravičenec do pomoči lahko sklicuje na merilo zasebnega upnika, se ta sodna praksa *a fortiori* uporabi na enak način. Drugič, trditve tožeče stranke naj bi temeljile na napačni predpostavki, na podlagi katere se lahko merilo zasebnega upnika uporabi, ne da bi bila predhodno dokazana njegova možnost uporabe, ob upoštevanju namena države članice, da deluje kot zasebni akter. V tej zadevi naj bi Slovaška republika predložila elemente, na podlagi katerih bi se uporaba tega merila izključila. Tretjič, glede trditev tožeče stranke o razhodu med stališči slovaških organov in lokalnih davčnih organov Komisija opozarja, da je samo država članica stranka v postopku preizkusa v zvezi z državno pomočjo.
- 91 Najprej je treba spomniti, da vsaka pomoč, ki jo odobri država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, v skladu s členom 107(1) PDEU, razen če Pogodbi ne določata drugače, ni združljiva z notranjim trgov, če prizadene trgovino med državami članicami.
- 92 Pojem pomoči ne zajema le pozitivnih koristi, kot so subvencije, ampak tudi ukrepe, ki v različnih oblikah zmanjšujejo običajne obremenitve za proračun podjetja, in ki so potemtakem, ne da bi bile subvencije v strogem smislu besede, enake narave in imajo enak učinek (sodba z dne 1. decembra 1998, Ecotrade, C-200/97, Recueil, EU:C:1998:579, točka 34; zgoraj v točki 21 navedena sodba Frucona Košice/Komisija, EU:C:2013:32, točka 69, in zgoraj v točki 73 navedena sodba Komisija/Buczek Automotive, EU:C:2013:186, točka 30).
- 93 Pogoji, ki jih mora ukrep izpolnjevati, da se lahko šteje za „pomoč“ v smislu člena 107 PDEU, pa niso izpolnjeni, če bi lahko upravičeno podjetje v okoliščinah, ki ustrezajo običajnim razmeram na trgu, pridobilo enako prednost, kot mu je bila dodeljena z državnimi sredstvi (zgoraj v točki 21 navedena

sodba Frucona Košice/Komisija, EU:C:2013:32, točka 70, in zgoraj v točki 73 navedena sodba Komisija/Buczek Automotive, EU:C:2013:186, točka 31; glej tudi v tem smislu zgoraj v točki 26 navedeno sodbo Komisija/EDF, EU:C:2012:318, točka 78 in navedena sodna praksa).

- 94 Ta presoja se načeloma opravi ob uporabi merila zasebnega upnika, če javni upnik z uporabo tega merila zagotovi olajšave plačil dolga podjetju. To merilo, če se uporabi, je namreč med elementi, ki jih Komisija mora upoštevati za ugotovitev obstoja take pomoči (zgoraj v točki 21 navedena sodba Frucona Košice/Komisija, EU:C:2013:32, točka 71, in zgoraj v točki 73 navedena sodba Komisija/Buczek Automotive, EU:C:2013:186, točka 32; glej tudi v tem smislu sodbi z dne 29. aprila 1999, Španija/Komisija, C-342/96, Recueil, EU:C:1999:210, točka 46, in z dne 29. junija 1999, DM Transport, C-256/97, Recueil, EU:C:1999:332, točka 24).
- 95 V zvezi s tem je treba spomniti, da je Sodišče v okviru merila zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu razsodilo, da je uporaba tega merila dokončno odvisna od tega, ali je zadevna država članica podjetju v svoji lasti dala gospodarsko ugodnost kot delničar in ne kot organ javne oblasti (zgoraj v točki 26 navedena sodba Komisija/EDF, EU:C:2012:318, točka 81).
- 96 Po analogiji je treba ugotoviti, da je uporaba merila zasebnega upnika dokončno odvisna od tega, ali je zadevna država članica podjetju v svoji lasti dala gospodarsko ugodnost v drugačni vlogi, kot je vloga organa javne oblasti (glej v tem smislu zgoraj v točki 51 navedeno sodbo EDF/Komisija, EU:T:2009:505, točka 224). Ravnanje javnega organa, ki podjetju zagotovi olajšave plačil dolga, je namreč treba v skladu s sodno prakso primerjati z ravnanjem zasebnega upnika, ki poskuša doseči poplačilo zneskov, ki mu jih dolguje dolžnik s finančnimi težavami (sodbi z dne 11. julija 2002, HANSA/Komisija, T-152/99, Recueil, EU:T:2002:188, točka 167, in z dne 17. maja 2011, Buczek Automotive/Komisija, T-1/08, ZOdl., EU:T:2011:216, točka 70; glej tudi v tem smislu zgoraj v točki 94 navedeni sodbi Španija/Komisija, EU:C:1999:210, točka 46, in DM Transport, EU:C:1999:332, točka 24). V takih položajih je merilo zasebnega vlagatelja in s tem zasebnega upnika bistveno, ker lahko zasebni gospodarski subjekt, katerega cilj je doseči dobiček, vsaj načeloma ravna tako kot država (glej v tem smislu zgoraj v točki 51 navedeno sodbo EDF/Komisija, EU:T:2009:505, točka 224).
- 97 Sodišče je v okviru merila zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu med drugim razsodilo, da če se država članica sklicuje na to merilo v upravnem postopku, mora v primeru dvoma nedvoumno in na podlagi objektivnih in preverljivih elementov dokazati, da izvedeni ukrep izhaja iz njene vloge delničarja (zgoraj v točki 26 navedena sodba Komisija/EDF, EU:C:2012:318, točka 82). Na podlagi teh dokazov mora biti jasno razvidno, da je zadevna država članica predhodno ali sočasno z dano gospodarsko prednostjo z dejansko izvedenim ukrepom sprejela odločitev o naložbi v podjetje pod javnim nadzorom (glej zgoraj v točki 26 navedeno sodbo Komisija/EDF, EU:C:2012:318, točka 83 in navedena sodna praksa). V zvezi s tem bi lahko bili zlasti potrebni dokazi, iz katerih bi bilo razvidno, da ta odločitev temelji na ekonomskih ocenah, primerljivih s tistimi, ki bi jih v okoliščinah obravnavane zadeve opravil preudaren zasebni prodajalec, ki je v kar najbolj podobnem položaju kot navedena država članica, preden bi izvedel navedeno naložbo, da bi ugotovil donosnost take naložbe (zgoraj v točki 26 navedena sodba Komisija/EDF, EU:C:2012:318, točka 84). Nasprotno pa ekonomske ocene, podane po tem, ko je bila dana taka ugodnost, naknadna ugotovitev dejanske donosnosti naložbe, ki jo izvede zadevna država članica, ali naknadne utemeljitve dejanske uporabljene postopka ne morejo zadostovati kot dokaz, da je ta država članica predhodno ali sočasno s to ugodnostjo tako odločitev sprejela kot delničarka (glej zgoraj v točki 26 navedeno sodbo Komisija/EDF, EU:C:2012:318, točka 85 in navedena sodna praksa).
- 98 Le če zadevna država članica Komisiji predloži zahtevane dokaze, mora zadnjenavedena v skladu s to sodno prakso opraviti celovito presojo, pri čemer mora poleg dokazov, ki jih je predložila ta država članica, upoštevati vse druge upoštevne dokaze v tej zadevi, na podlagi katerih lahko odloči, ali je navedena država članica zadevni ukrep sprejela kot delničarka ali kot organ javne oblasti navedene države članice (glej v tem smislu zgoraj v točki 26 navedeno sodbo Komisija/EDF, EU:C:2012:318, točka 86).

- 99 Komisija v izpodbijanem sklepu opozarja, da je imela v sklepu o začetku formalnega postopka preiskave pomisleke glede tega, ali je Slovaška republika v razmerju do tožeče stranke ravnala kot zasebni upnik (točka 78 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Pri tem je navedla, da so bili v prisilni poravnavi enaki pogoji za poravnavo dolga tako za zasebne upnike kot za lokalni davčni organ (točka 79 obrazložitve izpodbijanega sklepa), in pripomnila, da je bil položaj tega organa kot upnika neobičajno močan. Iz tega je sklepala da je bilo „[z]ato [...] treba podrobno proučiti, ali je davčni urad izkoristil vsa sredstva, ki jih je imel na voljo za najvišje možno povračilo svojih terjatev, kot bi to storil upnik v tržnem gospodarstvu“ (točka 80 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 100 V ta namen je Komisija v točkah 81 in 82 obrazložitve izpodbijanega sklepa opozorila na sodno prakso v zvezi z uporabo merila zasebnega upnika, ki je v bistvu navedena zgoraj v točkah 93 in 94, in na možnost uporabe tega merila v skladu s sodno prakso, navedeno zgoraj v točkah 95 in 97. Komisija je to merilo uporabila na podlagi spodnjih navedb v točkah 83 in 84 obrazložitve izpodbijanega sklepa:
- „(83) Skratka, Slovaška republika trdi, da je po njenem mnenju ta ukrep državna pomoč. Priznala je, da se ob sklenitvi dogovora vprašanje državne pomoči preprosto ni obravnavalo, in zahtevala, da se sporni ukrep obravnava kot pomoč za reševanje. Zato se zdi, da v tej zadevi zahteve navedene sodne prakse niso bile izpolnjene in da sporni ukrep pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.
- (84) [Tožena stranka] je tist[a], ki je trdil[a], da pri tem ukrepu ni bilo pomoči, in je predložil[a] navedene dokumente, zlasti poročili dveh revizorjev.“
- 101 Prvič, navesti je treba, da iz izpodbijanega sklepa izhaja, da je ta institucija v nasprotju z razlago, ki jo je Komisija predlagala v vlogah in na obravnavi, v bistvu menila, da se uporabi merilo zasebnega upnika. Ta razlaga izhaja predvsem iz zgoraj v točki 99 navedenih točk 78 in 80 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Izhaja tudi iz točke 84 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v kateri je Komisija prikazala, da se tožeča stranka sklicuje na to merilo, saj je v ta namen predložila dokumente, preden se je Komisija odločila to merilo uporabiti za vsebinsko odločanje v zadevi.
- 102 Tej razlagi izpodbijanega sklepa ne nasprotuje točka 83 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Sklicevanje na „navedeno sodno prakso“ v tej točki se namreč zaradi splošnosti in nenatančne opredelitve lahko nanaša tako na sodno prakso glede možnosti uporabe merila zasebnega upnika kot glede uporabljivosti tega merila, kot je navedeno v točkah 82 in 81 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Drugače povedano, ugotovitev Komisije, da se „[z]ato [...] zdi, da v tej zadevi zahteve navedene sodne prakse niso bile izpolnjene in da sporni ukrep pomeni državno pomoč“, je mogoče razumeti ne le v smislu, da merila zasebnega upnika ni mogoče uporabiti, kot je to do zdaj trdila Komisija, ampak tudi v smislu, da ob upoštevanju dokazov, ki jih je predložila Slovaška republika, pogoji za uporabo tega merila niso bili izpolnjeni. Glede na preudarke zgoraj v točki 101 je v nasprotju s stališčem Komisije potrebna zadnjenavedena razlaga.
- 103 Čeprav Komisija v točki 83 obrazložitve izpodbijanega sklepa iz opredelitve zadevnega ukrepa zadevne pomoči Slovaške republike ni mogla sklepati, da ta ukrep dejansko pomeni tako pomoč, pa je vsekakor vsebinsko presodila merilo zasebnega upnika in preučila vse pogoje, značilne za državno pomoč.
- 104 Zato je tožbeni razlog, ki nasprotuje ugotovitvi, po kateri bi moral biti zadevni ukrep opredeljen kot državna pomoč, ker je to predlagala Slovaška republika, brezpredmeten. Ta ugotovitev je nujna, ne da bi bilo treba preučiti druge trditve, povzete zgoraj v točki 89, ki jih je tožeča stranka posebej navedla v odgovor na trditve Komisije. S temi trditvami se poskuša dokazati napačna uporaba prava v točki 83 obrazložitve izpodbijanega sklepa in nimajo vpliva na brezpredmetnost te napačne uporabe.

- 105 Zato tudi Splošno sodišče tako v okviru preučitve – kar v bistvu predlaga Komisija – drugega tožbenega razloga kot v okviru tretjega in četrtega tožbenega razloga, ki se nanašata na uporabo merila zasebnega upnika, ne more ugotoviti neuporabljenosti tega merila v tej zadevi. Taka ugotovitev bi namreč vodila do tega, da bi presojo Komisije nadomestilo s svojo.
- 106 Sodišče in Splošno sodišče sta pri nadzoru zakonitosti iz člena 263 PDEU v skladu s sodno prakso pristojni, da odločata o tožbah zaradi nepristojnosti, bistvenih kršitev postopka, kršitev Pogodbe DEU ali katerega koli pravnega pravila v zvezi z njeno uporabo ali zaradi zlorabe pooblastil. Člen 264 PDEU določa, da Sodišče, če je tožba utemeljena, razglasi zadevni akt za ničn. Splošno sodišče torej obrazložitve avtorja izpodbijanega akta nikakor ne more nadomestiti s svojo obrazložitvijo (glej zgoraj v točki 21 navedeno sodbo Frucona Košice/Komisija, EU:C:2013:32, točka 89 in navedena sodna praksa, in sodbo z dne 28. februarja 2013, Portugalska/Komisija, C-246/11 P, EU:C:2013:118, točka 85 in navedena sodna praksa).
- 107 Drugič, dodati je treba, da tudi če bi bilo treba točko 83 obrazložitve izpodbijanega sklepa razumeti tako, da je Komisija v tej zadevi zavrnila možnost uporabe merila zasebnega upnika, kot tožeča stranka zdaj navaja, bi bilo v tej točki napačno uporabljeno pravo, kar pa je brezpredmetno za zakonitost izpodbijanega sklepa iz razlogov, navedenih zgoraj v točkah 103 in 104 ter v nadaljevanju v točki 127.
- 108 V zvezi s tem je treba po analogiji s sodno prakso iz točke 97 zgoraj navesti, da če se država članica sklicuje na merilo zasebnega upnika v upravnem postopku, mora v primeru dvoma nedvoumno in na podlagi objektivnih in preverljivih elementov dokazati, da izvedeni ukrep izhaja iz njenega položaja zasebnega gospodarskega subjekta.
- 109 Navesti pa je treba, da iz te sodne prakse ni razvidno, da lahko Komisija, če zadevna država članica ne uporabi merila zasebnega upnika in šteje zadevni ukrep za državno pomoč, zgolj iz tega razloga opusti vsakršn preizkus tega merila ali ga šteje za neuporabljivo. Nasprotno pa se lahko na merilo zasebnega upnika sklicuje upravičenec do pomoči.
- 110 V skladu s sodno prakso namreč velja, da morajo zadevna država članica in upravičenci do ugodnosti, kadar se Komisija odloči začeti formalni postopek preiskave, v okviru obravnavanega ukrepa navesti trditve, s katerimi želijo dokazati, da zadevni ukrep ni pomoč ali da je združljiv z notranjim trgov, ker je namen formalnega postopka ravno seznanitev Komisije z vsemi dejstvi zadeve (glej sodbi z dne 28. novembra 2008, Hotel Cipriani in drugi/Komisija, T-254/00, T-270/00 in T-277/00, ZOdl., EU:T:2008:537, točka 208 in navedena sodna praksa, in z dne 20. septembra 2011, Regione autonoma della Sardegna in drugi/Komisija, T-394/08, T-408/08, T-453/08 in T-454/08, ZOdl., EU:T:2011:493, točka 246 in navedena sodna praksa).
- 111 Merilo zasebnega vlagatelja pa ni izjema, ki se uporablja le na predlog države članice, če so izpolnjeni temeljni sestavni deli pojma državne pomoči, nezdružljive s skupnim trgov, iz člena 107(1) ES. Iz točke 94 zgoraj namreč izhaja, da mora Komisija to merilo, če ga je mogoče uporabiti, skupaj z drugimi elementi upoštevati pri ugotavljanju obstoja take pomoči (glej po analogiji zgoraj v točki 26 navedeno sodbo Komisija/EDF, EU:C:2012:318, točka 103).
- 112 Iz tega sledi – ne glede na zgoraj v točki 111 navedeno sodno prakso, da možnost sklicevanja na merilo zasebnega upnika nikakor ni rezervirana le za zadevno državo članico –, da razlaga sodne prakse, po kateri naj se upravičenec do pomoči ne bi mogel sklicevati na merilo zasebnega upnika le zato, ker se nanj ni sklicevala zadevna država članica niti ta ni ugovarjala opredelitvi zadevnega ukrepa državne pomoči, ne bi bila združljiva z zgoraj v točki 110 navedeno sodno prakso, na podlagi katere upravičenec lahko navaja trditve, s katerimi želi dokazati, da zadevni ukrep ni državna pomoč.

- 113 Dalje, Sodišče je v točki 61 sodbe z dne 24. oktobra 2013, Land Burgenland in drugi/Komisija (C-214/12 P, C-215/12 P in C-223/12 P, ZOdl., EU:C:2013:682), ugotovilo, da se v tisti zadevi ne med upravnim postopkom ne med postopkom pred Splošnim sodiščem organ, ki je dal ekonomsko ugodnost, zadevna država članica in upravičenec do pomoči niso sklicevali na dokaze o tem, da je zadevni ukrep temeljil na ekonomskih ocenah navedenega organa, z namenom določiti njegovo donosnost, iz česar je mogoče sklepati, da se lahko poleg zadevne države članice tudi upravičenec do pomoči sklicuje na merilo zasebnega upnika za dokazovanje, če je umestno, da se je za zadevni ukrep odločila navedena država v vlogi gospodarskega subjekta.
- 114 Nazadnje je treba navesti, da je treba zgoraj v točkah 97 in 108 navedeno sodno prakso razlagati v povezavi z okoliščinami v točki 26 zgoraj navedene sodbe Komisija/EDF (EU:C:2012:318, točka 82), in sicer s sklicevanjem države članice na merilo zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu. Ker Sodišče ni odločalo o tem, ali se upravičenec lahko sklicuje na navedeno merilo, kadar zadevna država članica opredeljuje zadevni ukrep kot državno pomoč, iz navedene sodbe ni mogoče sklepati, da se lahko veljavno sklicuje na to merilo samo ta država članica.
- 115 Vseeno je treba navesti, da mora upravičenec do pomoči, kadar se sklicuje na merilo zasebnega upnika, v primeru dvoma tako kot država članica nedvoumno in na podlagi objektivnih in preverljivih elementov dokazati, da je navedena država članica sprejela izvedeni ukrep kot zasebni gospodarski subjekt.
- 116 V tej zadevi se Slovaška republika nedvomno ni sklicevala na merilo zasebnega upnika in je predlagala, naj se zadevni ukrep opredeli kot državna pomoč. Se pa je na to merilo med upravnim postopkom sklicevala tožeča stranka in je v podporo temu sklicevanju, kot to izhaja iz točke 84 obrazložitve izpodbijanega sklepa, predložila dokumente, predvsem dve revizijski poročili.
- 117 Komisija v teh okoliščinah, predvsem glede na točko 112 zgoraj, na eni strani ne more le na podlagi dejstva, da je država članica opredelila zadevni ukrep kot državno pomoč in se ni sklicevala na merilo zasebnega upnika, sklepati, da tega merila v tej zadevi ni mogoče uporabiti.
- 118 Na drugi strani je treba glede na zgoraj v točkah 95, 97 in 98 navedeno sodno prakso ugotoviti, da je Komisija dolžna, ker se je tožeča stranka sklicevala na navedeno merilo in predložila dokumente v ta namen, preučiti, ali ti dokumenti izpolnjujejo zahteve iz navedene sodne prakse in če jih, da opravi celovito presojo, ob upoštevanju ne le predloženih dokumentov, pač pa tudi drugih upoštevanih elementov v zadevi, ki ji omogočajo ugotoviti, ali je zadevna država članica sprejela zadevni ukrep kot gospodarski subjekt ali kot organ javne oblasti. Vendar je treba ugotoviti – čeprav je res, da je Komisija v točkah 47 in 107 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila, da v nasprotju s trditvami tožeče stranke ni bilo dokazano, da je bilo poročilo E na razpolago lokalnemu davčnemu organu, preden je ta sprejel prisilno poravnavo – da se Komisija ni opredelila o lastnostih teh dokumentov in ni opravila navedene celovite presoje z namenom ugotoviti, ali je to merilo v tej zadevi mogoče uporabiti.
- 119 Podredno, vsekakor je treba navesti, da je bila zgoraj v točki 26 navedena sodba Komisija/EDF (EU:C:2012:318, točke od 81 do 85), v kateri so bili pojasnjeni pogoji za uporabo merila zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu in na katero Komisija opira svojo trditev, da se merilo zasebnega upnika v tej zadevi ne more uporabiti, razglašena 5. junija 2012, torej en mesec pred obravnavo 5. julija 2012 v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj v točki 21 navedena sodba Frucona Košice/Komisija (EU:C:2013:32). Poleg tega ni dvoma, da je v zadnjenavedeni sodbi Sodišče upoštevalo nekatere ugotovitve iz zgoraj v točki 26 navedene sodbe Komisija/EDF (EU:C:2012:318).
- 120 Seveda se Sodišče v zgoraj v točki 21 navedeni sodbi Frucona Košice/Komisija (EU:C:2013:32) ni izrecno opredelilo o možnosti uporabe merila zasebnega upnika, kot v bistvu trdi Komisija. Poleg tega po podatkih, ki jih je slednja predložila, to vprašanje ni bilo predmet pritožbenega postopka.

- 121 Vendar ni sporno, da je Sodišče v točkah od 68 do 91 in od 100 do 104 zgoraj v točki 21 navedene sodbe Frucona Košice/Komisija (EU:C:2013:32) presodilo o utemeljenosti presoje pogojev za to, da je Splošno sodišče uporabilo merilo zasebnega upnika v zgoraj v točki 20 navedeni sodbi Frucona Košice/Komisija (EU:T:2010:498) oziroma da je to storila Komisija v prvotni odločbi.
- 122 Možnost uporabe merila zasebnega upnika pa je pred njegovo uporabo nujno predhodno preučiti, kot to med drugim izhaja iz točke 71 zgoraj v točki 21 navedene sodbe Frucona Košice/Komisija (EU:C:2013:32), v kateri je Sodišče navedlo, da je navedeno merilo, če ga je mogoče uporabiti, med elementi, ki jih Komisija mora upoštevati za ugotovitev obstoja take pomoči.
- 123 Ker je torej Sodišče presojalo o pogojih za uporabo merila zasebnega upnika, je treba ugotoviti, da je s tem posredno, a zagotovo menilo, da je to merilo mogoče uporabiti.
- 124 Medtem ko je Komisija v prvotni odločbi ugotovila, da pogoji za uporabo merila zasebnega upnika niso izpolnjeni in je Splošno sodišče vsebinsko izključilo tožbene razloge in trditve zoper del utemeljitve te ugotovitve, se ta sklep na eni strani toliko bolj potrjuje s tem, da je Sodišče pri odločanju o sporu na prvi stopnji – po razveljavitvi zgoraj v točki 21 navedene sodbe Frucona Košice/Komisija (EU:T:2010:498) – v skladu s členom 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča v bistvu razsodilo, da presoja tega merila v prvotni odločbi očitno ni bila pravilna ali vsaj zadostno obrazložena (zgoraj v točki 21 navedena sodba Frucona Košice/Komisija, EU:C:2013:32, točke od 101 do 103).
- 125 Na drugi strani pa ugotovitev iz točke 123 zgoraj velja ne glede na dejstvo, da se po podatkih Komisije možnost uporabe merila zasebnega upnika ni izpodbijala v zadevi v zgoraj v točki 21 navedeni sodbi Frucona Košice/Komisija (EU:C:2013:32). Sodišče v skladu z ustaljeno sodno prakso, čeprav odloča samo o predlogu strank, katerih naloga je omejiti okvir spora, ne more biti zavezano upoštevati samo trditve, ki so jih v podporo svojim predlogom navedle stranke, saj bi se sicer lahko zgodilo, da bi morale svojo odločitev opreti na napačne pravne ugotovitve (sklepa z dne 27. septembra 2004, UER/M6 in drugi, C-470/02 P, EU:C:2004:565, točka 69; z dne 13. junija 2006, Mancini/Komisija, C-172/05 P, ZOdl. JU, EU:C:2006:393, točka 41, in sodba z dne 21. septembra 2010, Švedska in drugi/API in Komisija, C-514/07 P, C-528/07 P in C-532/07 P, ZOdl., EU:C:2010:541, točka 65). V izogib temu, da bi svojo sodbo – s katero je v bistvu ugotovilo delno neveljavnost utemeljitve, s katero je bila podprta ugotovitev, da pogoji za uporabo merila zasebnega upnika niso bili izpolnjeni in s katero se domneva, da je to merilo mogoče uporabiti – oprlo na napačne pravne preudarke, bi Sodišče lahko, tudi v odsotnosti vsakršnega izpodbijanja, ugotovilo, da tega merila ni mogoče uporabiti. Ker Sodišče tega ni storilo, je treba ugotoviti, da je nameravalo dopustiti uporabo tega merila v tej zadevi.
- 126 Če bi bilo sedaj treba zavrnilo možnost uporabe merila zasebnega upnika v okoliščinah te zadeve, kot predlaga Komisija, bi bilo to v nasprotju s pravnomočnostjo zgoraj v točki 21 navedene sodbe Frucona Košice/Komisija (EU:C:2013:32).
- 127 Zato Komisija s trditvami, s katerimi poskuša dokazati, da merila zasebnega upnika ni mogoče uporabiti, ne more uspeti. Zato je pravo v delu izpodbijanega sklepa, v katerem točka 83 njegove obrazložitve vsebuje ugotovitev, da navedenega merila v tej zadevi ni mogoče uporabiti, napačno uporabljeno. Vendar ker je Komisija to merilo vsebinsko preučila, se zgolj s to napačno uporabo prava ne more utemeljiti ničnosti izpodbijanega sklepa.
- 128 Ob upoštevanju vseh zgornjih ugotovitev je treba drugi tožbeni razlog, na katerega se sklicuje tožeča stranka, zavrnilo kot brezpredmeten.

Tretji tožbeni razlog: napačna dejanska in pravna presoja v sklepu, v skladu s katero bi bil stečajni postopek ugodnejši od postopka prisilne poravnave

129 V okviru tretjega tožbenega razloga tožeča stranka nasprotuje ugotovitvi Komisije, da bi se moral zasebni upnik odločiti za stečajni postopek in ne za prisilno poravnavo. Ta tožbeni razlog je razdeljen na šest nizov trditev, ki se nanašajo na, prvi, splošno kritiko pristopa Komisije, drugi, Komisijino oceno izkupička od prodaje sredstev tožeče stranke v okviru stečajnega postopka, tretji, četrti in peti, trajanje stečajnega postopka, in šesti, napačno presojo v točki 92 obrazložitve izpodbijanega sklepa.

Predhodna preučitev sodne prakse

130 Pred preučitvijo utemeljenosti Komisijine primerjalne presoje stečajnega postopka in prisilne poravnave je treba glede trditev tožeče stranke najprej spomniti na upoštevno sodno prakso glede uporabe merila zasebnega upnika, delitve dokaznega bremena glede izpolnitve pogojev za uporabo tega merila in sodnega nadzora nad presojo tega merila.

131 Na prvem mestu, kot je bilo navedeno zgoraj v točkah od 92 do 94 te sodbe, pojem pomoči zajema subvencije, ki v različnih oblikah lajšajo običajne obremenitve za proračun podjetja. Vendar pogoji, ki jih mora ukrep izpolnjevati, da se lahko šteje za pomoč, niso izpolnjeni, če bi lahko upravičeno podjetje v okoliščinah, ki ustrezajo običajnim razmeram na trgu, pridobilo enako ugodnost, pri čemer se ta presoja načeloma opravi ob uporabi merila zasebnega upnika, če javni upnik zagotovi olajšave plačil dolga podjetju.

132 Takšne olajšave plačil so državna pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, če podjetje, ob upoštevanju s tem dobljenih gospodarskih ugodnosti, primerljivih olajšav očitno ne bi prejelo od zasebnega upnika, ki je v kar najbolj podobnem položaju kot javni upnik in ki želi doseči poplačilo zneskov, ki mu jih dolguje dolžnik s finančnimi težavami (glej zgoraj v točki 21 navedeno sodbo Frucona Košice/Komisija, EU:C:2013:32, točka 72 in navedena sodna praksa, in zgoraj v točki 73 navedeno sodbo Komisija/Buczek Automotive, EU:C:2013:186, točka 46 in navedena sodna praksa).

133 Komisija mora torej opraviti celovito presojo, pri čemer mora upoštevati vse upoštevne dokaze v tej zadevi, na podlagi katerih bo lahko odločila, ali upravičeno podjetje očitno ne bi prejelo primerljivih olajšav od takega zasebnega upnika (zgoraj v točki 21 navedena sodba Frucona Košice/Komisija, EU:C:2013:32, točka 73, in zgoraj v točki 73 navedena sodba Komisija/Buczek Automotive, EU:C:2013:186, točka 47; glej tudi po analogiji zgoraj v točki 26 navedeno sodbo Komisija/EDF, EU:C:2012:318, točka 86).

134 V zvezi s tem je treba za bistveno šteti vsako informacijo, ki lahko nezanemarljivo vpliva na proces odločanja zasebnega upnika, ki je običajno previden in skrben, ki je v karseda podobnem položaju kot javni upnik in ki želi doseči poplačilo dolgovanih zneskov, ki mu jih dolguje dolžnik s finančnimi težavami (zgoraj v točki 21 navedena sodba Frucona Košice/Komisija, EU:C:2013:32, točka 78, in zgoraj v točki 73 navedena sodba Komisija/Buczek Automotive, EU:C:2013:186, točka 54).

135 Dalje, iz sodne prakse izhaja, da bi zasebni upnik, ki želi doseči poplačilo dolgovanih zneskov, ki je običajno previden in skrben ter v karseda podobnem položaju kot slovaški organi, tako kot v tej zadevi moral izbirati med več postopki, da bi ugotovil, katera je najboljša možnost, ocenil prednosti in slabosti vsakega od teh postopkov (glej v tem smislu zgoraj v točki 21 navedeno sodbo Frucona Košice/Komisija, EU:C:2013:32, točki 79 in 80, in zgoraj v točki 73 navedeno sodbo Komisija/Buczek Automotive, EU:C:2013:186, točka 56).

136 Na to izbiro zasebnega upnika vpliva več dejavnikov, kot so to, ali je hipotekarni, privilegirani ali navadni upnik, vrsta in obseg morebitnih zavarovanj, ki jih ima, njegova presoja možnosti finančnega prestrukturiranja podjetja in izkupiček, ki bi ga dobil v stečajnem postopku (zgoraj v točki 96

navedeni sodbi HANSA/Komisija, EU:T:2002:188, točka 168, in Buczek Automotive/Komisija, EU:T:2011:216, točka 84; glej tudi v tem smislu zgoraj v točki 85 navedeno sodbo Rouse Industry/Komisija, EU:C:2014:175, točka 61), ter tveganje še večje izgube (glej v tem smislu sodbo z dne 12. septembra 2007, Olympiaki Aeroporia Ypiresies/Komisija, T-68/03, ZOdl., EU:T:2007:253, točka 283). Na proces odločanja zasebnega upnika lahko nezanemarljivo vpliva tudi trajanje postopkov, zaradi česar je izterjava dolgovanj zneskov odložena in kar lahko v primeru dolgotrajnih postopkov močno vpliva na njihovo vrednost (zgoraj v točki 21 navedena sodba Frucona Košice/Komisija, EU:C:2013:32, točka 81).

- 137 Komisija mora torej v tej zadevi ugotoviti, ali zasebni upnik, ki bi želel doseči poplačilo dolgovanj zneskov in ki je običajno previden in skrben ter je v karseda podobnem položaju kot slovaški organi, ob upoštevanju teh dejavnikov očitno ne bi sprejel predloga za prisilno poravnavo (glej v tem smislu zgoraj v točki 96 navedeno sodbo Buczek Automotive/Komisija, EU:T:2011:216, točka 85). V ta namen bi morala pri ugotavljanju, katera je najboljša možnost, na podlagi interesa zasebnega upnika primerjati prednosti in slabosti vsakega od teh postopkov (glej v tem smislu zgoraj v točki 73 navedeno sodbo Komisija/Buczek Automotive, EU:C:2013:186, točka 57).
- 138 Na drugem mestu, v zvezi z ugotavljanjem dokaznega bremena glede izpolnjevanja pogojev za uporabo merila zasebnega upnika je treba spomniti, prvič, da če se v okviru merila zasebnega upnika v skladu s sodno prakso opravi celovita presoja iz točke 133 zgoraj, Komisija poleg dokazov, ki jih predlaga država članica, upošteva še vse druge upoštevne dokaze v tej zadevi (glej v tem smislu in po analogiji zgoraj v točki 98 navedeno sodno prakso). Zato mora Komisija, če ugotovi, da je mogoče uporabiti merilo zasebnega upnika, zadevno državo članico prositi, naj ji predloži vse upoštevne podatke, na podlagi katerih bo lahko preverila, ali so pogoji za uporabo tega merila izpolnjeni (zgoraj v točki 73 navedena sodba Komisija/Buczek Automotive, EU:C:2013:186, točka 33).
- 139 Komisija torej nosi dokazno breme glede izpolnjevanja pogojev za uporabo merila zasebnega upnika (glej v tem smislu zgoraj v točki 73 navedeno sodbo Komisija/Buczek Automotive, EU:C:2013:186, točka 34). To velja toliko bolj, če izpodbijani sklep ne temelji na tem, da zadevna država članica ni predložila dokazov, ki jih je od nje zahtevala Komisija, pač pa na ugotovitvi, da zasebni upnik ne bi ravnal enako kot organi te države članice, to pa je ugotovitev, s katero se domneva, da je Komisija razpolagala z vsemi upoštevniimi dokazi, potrebnimi za pripravo svojega sklepa (glej v tem smislu zgoraj v točki 73 navedeno sodbo Komisija/Buczek Automotive, EU:C:2013:186, točka 35).
- 140 Drugič, spomniti je treba, da iz sodne prakse, ki jo je navedla Komisija, izhaja, da tej ni mogoče očitati, da ni upoštevala morebitnih pravnih in dejanskih elementov, ki bi ji bili lahko predloženi v upravnem postopku, a ji niso bili, ker Komisija ni zavezana po uradni dolžnosti in na podlagi domneve ugotavljati, kateri podatki bi ji lahko bili predloženi (sodba z dne 14. januarja 2004, Fleuren Compost/Komisija, T-109/01, Recueil, EU:T:2004:4, točka 49; glej tudi v tem smislu zgoraj v točki 85 navedeno sodbo Komisija/Sytraval in Brink's France, EU:C:1998:154, točka 60).
- 141 Komisija pa je dolžna v interesu pravilne uporabe temeljnih pravil Pogodbe v zvezi z državnimi pomočmi skrbno in nepristransko voditi postopek preučitve izpodbijanih ukrepov, tako da ima v ta namen pri sprejetju končnega sklepa na voljo najzanesljivejše in najpopolnejše podatke (sodba z dne 2. septembra 2010, Komisija/Scott, C-290/07 P, ZOdl., EU:C:2010:480, točka 90; glej tudi v tem smislu zgoraj v točki 85 navedeno sodbo Komisija/Sytraval in Brink's France, EU:C:1998:154, točka 62).
- 142 Poleg tega je treba zakonitost sklepa na področju državnih pomoči presojati glede na informacije, ki jih je Komisija imela na voljo ob sprejetju tega sklepa (glej zgoraj v točki 141 navedeno sodbo Komisija/Scott, EU:C:2010:480, točka 91 in navedena sodna praksa).

- 143 Glede tega je iz sodne prakse v bistvu razvidno, da Komisiji ni treba upoštevati informacij, ki ji v upravnem postopku niso bile predložene, kadar lahko utemeljeno meni, da ima najzanesljivejše informacije ali da navedene informacije niso upoštevne (glej v tem smislu zgoraj v točki 141 navedeno sodbo Komisija/Scott, EU:C:2010:480, točke od 95 do 98).
- 144 Tretjič, navesti je treba, da preizkus Komisije, ali je mogoče nekatere ukrepe opredeliti kot državno pomoč, ker naj javni organi ne bi ravnali enako kot zasebni upnik, zahteva zapleteno gospodarsko presojo (sodba z dne 22. novembra 2007, Španija/Lenzing, C-525/04 P, ZÖdl., EU:C:2007:698, točka 59; zgoraj v točki 21 navedena sodba Frucona Košice/Komisija, EU:C:2013:32, točka 74, in zgoraj v točki 73 navedena sodba Komisija/Buczek Automotive, EU:C:2013:186, točka 48).
- 145 V zvezi s tem je treba spomniti, da v okviru nadzora, ki ga sodišča Unije izvajajo nad zapletenimi gospodarskimi presojami Komisije na področju državnih pomoči, sodišče Unije s svojo gospodarsko presojo ne more nadomestiti presoje Komisije (zgoraj v točki 21 navedena sodba Frucona Košice/Komisija, EU:C:2013:32, točka 75, in zgoraj v točki 73 navedena sodba Komisija/Buczek Automotive, EU:C:2013:186, točka 49; glej tudi v tem smislu zgoraj v točki 141 navedeno sodbo Komisija/Scott, EU:C:2010:480, točke od 64 do 66 in navedena sodna praksa).
- 146 Tako je Komisijin nadzor – ker je povezan s kompleksno ekonomsko presojo – nad uporabo merila zasebnega upnika v tržnem gospodarstvu na podlagi ustaljene sodne prakse omejen na preverjanje upoštevanja postopkovnih pravil in pravil obrazložitve tega, ali je bilo dejansko stanje pravilno ugotovljeno, ali ni bila storjena očitna napaka pri presoji teh dejstev in ali ni prišlo do zlorabe pooblastil (glej v tem smislu zgoraj v točki 144 navedeno sodbo Španija/Lenzing, EU:C:2007:698, točke od 59 do 61).
- 147 Vendar mora sodišče Unije med drugim preveriti ne le vsebinsko pravilnost navedenih dokazov, njihovo zanesljivost in doslednost, ampak tudi, ali ti dokazi vsebujejo vse upoštevne podatke, ki jih je treba upoštevati pri presoji zapletenega položaja, in ali se lahko z njimi utemelji iz njih izpeljane ugotovitve (glej zgoraj v točki 141 navedeno sodbo Komisija/Scott, EU:C:2010:480, točka 65 in navedena sodna praksa, in zgoraj v točki 21 navedeno sodbo Frucona Košice/Komisija, EU:C:2013:32, točka 76 in navedena sodna praksa; zgoraj v točki 73 navedena sodba Komisija/Buczek Automotive, EU:C:2013:186, točka 50).
- 148 Ob upoštevanju načel iz zgoraj navedene sodne prakse je treba najprej preučiti utemeljenost izpodbijanega sklepa glede na trditve tožeče stranke.
- 149 V zvezi s tem je treba navesti, da je Komisija v točki 119 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila, da naj zasebni upnik ne bi sprejel predloga prisilne poravnave. Ta ugotovitev temelji na oceni verjetnega zneska, ki naj bi ga lokalni davčni organ lahko dobil v okviru stečajnega postopka, in trajanja tega postopka v primerjavi z zneskom, predlaganim v okviru prisilne poravnave.
- 150 Tako je Komisija na eni strani ugotovila, da bi bil verjetni znesek, ki bi ga lahko lokalni davčni organ dobil v stečajnem postopku, znatno višji od zneska, dobljenega v postopku prisilne poravnave. Ko je prilagodila ocene v poročilu E, ocenila izkupiček od prodaje sredstev tožeče stranke v okviru stečajnega postopka in od tega odštela znesek stroškov takega postopka, je namreč Komisija v točkah 104 in 105 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila, da bi lahko navedeni organ v stečajnem postopku dobil znesek 356,7 milijonov SKK, torej 132,4 milijonov SKK več od predlaganega zneska v okviru prisilne poravnave (224,3 milijonov SKK). Komisija je v točki 106 obrazložitve izpodbijanega sklepa še dodala, da bi lahko ta organ, „tudi če“ bi bila sprejeta ocenjevalna metoda iz poročila E, v stečajnem postopku dobil znesek 225,5 milijona SKK, kar je še vedno več od zneska, dobljenega v okviru prisilne poravnave.

- 151 Komisija glede trajanja stečajnega postopka v točkah od 109 do 112 obrazložitve izpodbijanega sklepa na drugi strani meni, prvič, da to trajanje ne vpliva pomembno na odločitev zasebnega upnika, ker bi lahko lokalni davčni organ kot privilegirani upnik pravzaprav v vsakem trenutku dobil povrnjen znesek najmanj 194 milijonov SKK iz naslova prodaje dolgoročnih sredstev, danih v jamstvo. Drugič, v točkah od 113 do 118 obrazložitve izpodbijanega sklepa je Komisija na eni strani vseeno ocenila verjetno trajanje stečajnega postopka, in sicer naj bi bil po njeni oceni ta najbrž krajši od povprečnega trajanja takega postopka, in na drugi vpliv tega trajanja na znesek, ki bi ga lahko prejel upnik v takem postopku (356,7 milijonov SKK po odšteti stroških postopka); natančneje naj po mnenju Komisije ne bi – iz tega zadnjega naslova zaradi velikega verjetnega dobička iz prodaje zadevnih sredstev – niti trajanje od štirih do petih let igralo večje vloge pri izbiri zasebnega upnika.
- 152 V bistvu in ne glede na utemeljenost ocen Komisije je očitno, da je ta, kot se zahteva z zgoraj v točkah od 133 do 137 navedeno sodno prakso, opravila analizo prednosti in slabosti stečajnega postopka v primerjavi s postopkom prisilne poravnave, ob upoštevanju, med drugim, verjetnega izkupička od prodaje sredstev tožeče stranke v okviru prvega postopka in njegovega verjetnega trajanja ter položaja privilegirane upnika lokalnega davčnega organa.
- 153 Tožeča stranka pa v bistvu trdi, da ta analiza ni pravilna in ni zadostno utemeljena z dokazi. Najprej zlasti kritizira posplošen pristop Komisije in izpodbija točko 92 obrazložitve izpodbijanega sklepa (prvi in drugi niz trditev). Nato izpodbija oceno Komisije glede verjetnega izkupička od prodaje sredstev tožeče stranke v okviru stečajnega postopka (drugi niz trditev). Nazadnje izpodbija oceno verjetnega trajanja takega postopka in njegov vpliv na izbiro zasebnega upnika (tretji, četrti in peti niz trditev).
- 154 Najprej je treba na eni strani preučiti utemeljenost ocene verjetnega izkupička od prodaje sredstev tožeče stranke v stečajnem postopku in na drugi ocene trajanja takega postopka in njegovega vpliva na izbiro zasebnega upnika.

Utemeljenost ocene izkupička od prodaje sredstev tožeče stranke v stečajnem postopku (drugi niz trditev)

- 155 Tožeča stranka izpodbija oceno zneska 435 milijonov SKK kot izkupiček od prodaje njenih sredstev v okviru stečajnega postopka. Ob tem ko navaja, da je morala Komisija to oceniti z vidika zasebnega upnika, za kar ni imela ne potrebnih izkušenj ne znanja, tožeča stranka trdi, da je Komisija zgolj podala oceno, ne da bi izvedla raziskavo o verjetnem dobičku od prodaje in ne da bi poskušala dobiti izvedensko mnenje ali druge dokaze, ki bi podprli njeno oceno, in da likvidacijskih faktorjev poročila E ni mogla nadomestiti z drugimi faktorji, če ni dobila upoštevanih dokazov ustreznega strokovnjaka.
- 156 Tožeča stranka zlasti izpodbija Komisijino oceno izkupička od prodaje dolgoročnih sredstev, zalog in kratkoročnih terjatev v okviru stečajnega postopka.
- 157 Prvič, tožeča stranka pripominja, da je z oceno minimalnega verjetnega izkupička njenih dolgoročnih sredstev v višini 194 milijonov SKK, pri čemer je v poročilu E uporabljen 45-odstotni likvidacijski faktor, Komisija uporabila izmišljen, arbitraren, neracionalen in nedokazan faktor in navedla, da navedeni znesek ne ustreza oceni izkupička od prodaje v stečajnem postopku in da je bil znesek 397 milijonov SKK, ki so ga predlagali slovaški organi, ocenjen na podlagi knjigovodstva. Dalje, najem njene proizvodnje od družbe O.H. ne omogoča sklepa glede verjetnega dobička od prodaje v primeru stečajnega postopka in Komisija ne more upoštevati stečajnega postopka družbe L., ki še vedno teče.
- 158 Drugič, tožeča stranka glede izkupička od prodaje njenih zalog na eni strani meni, da bi moral zasebni upnik upoštevati posledice odvzema njene licence za žgane pijače za prodajo nedokončanih proizvodov, ki so 9. julija 2004 predstavljali večino njenih zalog. Na drugi strani trdi, da Komisija napačno

domneva, ne da bi izpodbijala dokaze, navedene v točki 108 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da so bili prodajni pogoji v okviru stečajnega postopka enaki pogojem, pod katerimi je lahko odprodala zaloge v postopku prisilne poravnave.

- 159 Tretjič, glede izkupička od prodaje njenih kratkoročnih terjatev tožeča stranka meni, da je Komisija napačno zavrnila drugo prilagoditev, izvedeno v poročilu E, brez razlogov in dokazov, ki bi tej prilagoditvi nasprotovali. Zasebni upnik pa je opravil to prilagoditev, da bi določil izterljivo verjetno vrednost preostalih terjatev.
- 160 Komisija izpodbija utemeljenost vseh navedenih trditev tožeče stranke. V bistvu na eni strani zatrjuje, da je upoštevala in natančno preučila razpoložljive upoštevne elemente, pri čemer navaja, da vsakega strokovnega poročila ni dolžna šteti za upoštevno ali zahtevati strokovno mnenje. Komisija na drugi strani trdi, da je ugotovila, da elementi iz poročila E niso zanesljivi in da je opravila prilagoditev likvidacijskih faktorjev iz tega poročila, ob upoštevanju podatkov in dokazov, ki jih je imel lokalni davčni organ v času dejanskega stanja. V dupliki je Komisija dodala, da ni dolžna dopolniti ukrepov, ki bi jih moral sprejeti zasebni upnik, temveč preveriti, ali je javni organ deloval kot zasebni upnik.
- 161 Predvsem glede dolgoročnih sredstev tožeče stranke Komisija na prvem mestu ocenjuje, da je bilo brez pojasnila glede likvidacijskega faktorja v poročilu E primerno upoštevati vse druge razpoložljive elemente, ki se nanašajo na vrednost teh sredstev, ki bi jih preveril zasebni upnik. Glede na to, da je tožeča stranka dolžna dokazati utemeljenost svoje trditve o logiki zasebnega upnika, naj Komisija ne bi bila dolžna zagotoviti pravilnega likvidacijskega faktorja, ampak oceniti vse razpoložljive elemente, da bi ugotovila, ali je trditev tožeče stranke verodostojno podprta. Dalje, glede sklicevanja na družbo O.H. Komisija navaja, da je v točki 96 obrazložitve izpodbijanega sklepa le zavrnila trditev, da ni bilo mogoče najti nobenega kupca. Poleg tega to sklicevanje ponazarja tendenco tožeče stranke, da se osredotoči na nekatere podrobnosti ne glede na ugotovitev, da bi bil tudi ob upoštevanju likvidacijskih faktorjev v poročilu E izkupiček od prodaje njenih sredstev večji od zneska, predlaganega v okviru prisilne poravnave, in da je manj ugodna prisilna poravnava glede na popravljene ocene Komisije jasno izražena.
- 162 Glede zalog tožeče stranke Komisija na drugem mestu opozarja, prvič, da je z izpodbijanim sklepom zavrnen likvidacijski faktor iz poročila E, za katero ni bilo podano nobeno pojasnilo, in opira razumno oceno izkupička od prodaje zalog na druge razpoložljive elemente, in sicer na navedbo tožeče stranke, da bi ta lahko dobila 110 milijonov SKK s prodajo zalog, in na dejansko spremembo teh. Prodajo zalog v teh okoliščinah z namenom financiranja prisilne poravnave bi bilo mogoče primerjati z okoliščinami prodaje v stečajnem postopku, pri čemer je bila licenca tožeči stranki v trenutku te prodaje že odvzeta. Drugič, edini namen točke 108 obrazložitve izpodbijanega sklepa je zavrniti poročila, predložena kot dokaz.
- 163 Tretjič, Komisija glede kratkoročnih terjatev ocenjuje, da je sicer umestno prilagoditi njihovo knjigovodsko vrednost z namenom določitve njihove realne vrednosti in upoštevanja neizterljivih terjatev ali terjatev slabe kakovosti, vendar nič ne upravičuje manjše vrednosti od tiste, ki jo je tožeča stranka pričakovala od dolžnikov. Dalje, tožeča stranka še vedno ni zagotovila nobene utemeljitve glede druge prilagoditve; po mnenju Komisije namreč dejstvo, da se za neko podjetje razglasi stečaj, ne vpliva na izterjavo terjatev od dolžnikov podjetja.
- 164 Z namenom preučitve utemeljenosti Komisijine ocene izkupička od prodaje sredstev tožeče stranke v stečajnem postopku je treba spomniti, da ta ocena tako v poročilu E kot v izpodbijanem sklepu temelji na „likvidacijskih faktorjih“, ki so bili uporabljeni za različna sredstva tožeče stranke.
- 165 Kot izhaja iz točke 94 obrazložitve izpodbijanega sklepa, taki faktorji v odstotkih izražajo delež vrednosti sredstev v okviru stečajnega postopka v primerjavi z njihovo knjigovodsko vrednostjo. Njihov namen je izračun preostale vrednosti sredstev, prodanih v tem okviru, pri čemer je upoštevana

narava prodaje, pri tem pa se predvideva, da bo vrednost sredstev pri prodaji v okviru likvidacije nižja od njihove knjigovodske vrednosti, odvisno od vrste sredstev. Ne izbira likvidacijskih faktorjev ne njihova opredelitev se v tej zadevi ne izpodbijata.

- 166 Predlagana ocena v poročilu E in ocena Komisije se razhajata v dveh pogledih. Komisija meni, da to poročilo ni zanesljivo izhodišče za primerjavo prisilne poravnave s stečajnim postopkom (točka 89 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 167 V poročilu E je bilo za izračun na eni strani uporabljeno stanje sredstev tožeče stranke na dan 31. marca 2004, Komisija pa je uporabila stanje teh sredstev na dan 17. junija 2004 (točki 90 in 103 obrazložitve izpodbijanega sklepa), čemur tožeča stranka ne ugovarja. Na zadnjenavedeni datum in kot izhaja iz tabele 5 v izpodbijanem sklepu, so bile ugotovljene knjigovodske vrednosti različnih sredstev tožeče stranke take:
- dolgoročna sredstva (zemljišča, zgradbe, stroji in oprema, neopredmetena sredstva, finančna sredstva): 200 milijonov SKK;
  - zaloge: 84 milijonov SKK;
  - razpoložljivost: 161 milijonov SKK;
  - kratkoročne poslovne terjatve: 63 milijonov SKK.
- 168 Komisija je na drugi strani navedla, da za oceno izkupička od prodaje sredstev tožeče stranke v okviru stečajnega postopka (točka 93 obrazložitve izpodbijanega sklepa) ni mogla sprejeti metodologije, uporabljene v poročilu E. Posebej je navedla, da v poročilu ni pojasnila, kako so bili določeni likvidacijski faktorji (točka 94 obrazložitve izpodbijanega sklepa), in da so bili faktorji, uporabljeni v tem poročilu za dolgoročna sredstva (45-odstotni), zaloge (20-odstotni) in kratkoročne terjatve (20-odstotni, uporabljen na 59 % knjigovodske vrednosti teh terjatev), ocenjeni na prenizki ravni (točke 95, 98 in 101 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 169 V teh okoliščinah je Komisija določila upošteven likvidacijski faktor za oceno verjetnega izkupička od prodaje sredstev tožeče stranke v okviru stečajnega postopka.
- 170 Tožeča stranka tej trditvi oporeka. Glede na trditve strank je treba za preučitev njene utemeljenosti opredeliti pomen strokovnih mnenj pri presoji Komisije, preden se presodi o vsebini ocen Komisije.
- 171 Prvič, glede strokovnih mnenj je treba najprej navesti, v nasprotju s trditvami tožeče stranke, da bi Komisija lahko zavrnila likvidacijske faktorje, uporabljene v poročilu E.
- 172 V skladu s sodno prakso namreč velja, da Komisija sicer lahko, ne da bi bila k temu zavezana, pridobi pomoč zunanjih strokovnjakov, vendar s tem ni oproščena dolžnosti, da oceni njihovo delo (sodbi z dne 16. septembra 2004, Valmont/Komisija, T-274/01, ZOdl., EU:T:2004:266, točka 72, in z dne 13. septembra 2010, Grčija in drugi/Komisija, T-415/05, T-416/05 in T-423/05, ZOdl., EU:T:2010:386, točka 251). Strokovno poročilo ima tako za Komisijo kot za Sodišče dokazno vrednost le zaradi svoje objektivne vsebine. Zgolj nedokazana navedba v takem dokumentu ne dopušča ugotovitve o obstoju državne pomoči (zgoraj navedena sodba Valmont/Komisija, EU:T:2004:266, točka 71).
- 173 V tej zadevi je treba ugotoviti, da poročilo E ne vsebuje, kot trdi Komisija v izpodbijanem sklepu (glej točko 168 zgoraj), nobenega pojasnila o likvidacijskih faktorjih, ki so bili uporabljeni za določitev največjega verjetnega izkupička od prodaje sredstev tožeče stranke v okviru stečajnega postopka. Zato likvidacijski faktorji, uporabljeni v tem poročilu, glede na sodno prakso, navedeno zgoraj v točki 172, ne morejo biti opredeljeni kot dokaz.

- 174 Glede trditve tožeče stranke v zvezi s tem, da take ocene, podane v okviru poročila E, temeljijo na izkušnjah in presoji, je treba dodati, da taka trditev glede na zgoraj v točki 172 navedeno sodno prakso ni zadostna, da bi lahko utemeljila dokazno moč strokovnega poročila in Komisijo zavezala, da upošteva ocene v poročilu.
- 175 Zato je imela Komisija prav, da ni sprejela metodologije iz poročila E. Dodati pa je treba, da je Komisija upoštevala ocene iz tega poročila podredno in z namenom ocene najmanjše vrednosti.
- 176 Zato je treba vse trditve tožeče stranke o likvidacijskih faktorjih, uporabljenih v poročilu E, s katerimi tožeča stranka Komisiji očita, da teh faktorjev ni sprejela, ali uveljavlja, da bi jih zasebni upnik upošteval, zavrniti kot neutemeljene.
- 177 Drugič, glede očitka tožeče stranke, da Komisija ni zahtevala novega izvedenskega mnenja, je treba navesti, da v skladu s sodno prakso očitek Komisiji, da pri izdelavi izpodbijanega sklepa ni zaprosila za pomoč zunanjih strokovnjakov, ne more uspeti, saj nobena določba Pogodb ali zakonodaje Unije Komisije take obveznosti ne nalaga (glej v tem smislu sodbi z dne 25. junija 1998, *British Airways in drugi/Komisija*, T-371/94 in T-394/94, Recueil, EU:T:1998:140, točka 72, in z dne 16. marca 2000, *Astilleros Zamacona/Komisija*, T-72/98, Recueil, EU:T:2000:79, točka 55).
- 178 V tem kontekstu je glede sklicevanja tožeče stranke na točke 13, 14 in od 20 do 28 sodbe z dne 21. novembra 1991, *Technische Universität München* (C-269/90, Recueil, EU:C:1991:438), iz katerih sklepa, da mora Komisija, tudi če opravi prosto presojo dejstev in dokazov, pridobiti upoštevno izvedensko mnenje, dovolj navesti, da je zakonodaja v tej zadevi, ki se je uporabila v sodbi, ki jo navaja tožeča stranka, drugače kakor upoštevna zakonodaja določala, da se Komisija po potrebi posvetuje s skupino strokovnjakov. Zato glede na zgoraj v točki 177 navedeno sodno prakso iz navedene sodbe izluščiti nobenih posledic za to zadevo.
- 179 Dalje, vsekakor je treba preučiti utemeljenost ocen Komisije. Zlasti je treba v zvezi s tem spomniti, da Komisija pri izdelavi izpodbijanega sklepa, kot v bistvu izhaja iz točke 177 zgoraj, ni dolžna pridobiti pomoči zunanjih strokovnjakov, vendar pa je dolžna ugotoviti, ali je očitno, da zasebni upnik ne bi sprejel predloga prisilne poravnave, in da Komisija nosi tudi dokazno breme glede tega, da pogoji za uporabo merila zasebnega upnika v tej zadevi niso bili izpolnjeni (glej točke 132, 133, 137 in 139 zgoraj).
- 180 Spomniti je torej treba na glavne preudarke Komisije v izpodbijanem sklepu, preden se preuči, zlasti glede na sodno prakso, navedeno v točkah od 145 do 147 zgoraj, ali te ocene, kot v bistvu trdi tožeča stranka, očitno vsebujejo napačno presojo, ali so zadostno pravno utemeljene z dokazi v spisu in ali je Komisija upoštevala vse upoštevne informacije.
- 181 V izpodbijanem sklepu je Komisija verjetni izkupiček od prodaje sredstev tožeče stranke ocenila na 435 milijonov SKK, od katerih je 194 iz naslova dolgoročnih sredstev, 43 iz naslova zalog, 37 iz naslova kratkoročnih terjatev in 161 iz naslova denarnih sredstev (preglednica 5 izpodbijanega sklepa). Komisija je torej uporabila likvidacijske faktorje za posamični sklop teh sredstev, in sicer v višini 97, 52, 59 in 100 %, v tej zadevi pa se izpodbija določitev prvih treh faktorjev.
- 182 Natančneje, prvič, Komisija je ocenila verjetni izkupiček od prodaje dolgoročnih sredstev tožeče stranke v okviru stečajnega postopka na 194 milijonov SKK. Ta znesek ustreza vrednosti sredstev, zastavljenih lokalnemu davčnemu organu, kot jo je predlagala tožeča stranka na podlagi ocen, ugotovljenih z neodvisnimi izvedenskimi mnenji leta 2003 ali 2004. Po mnenju Komisije naj bi izvedenska cena običajno izražala splošno ceno sredstev, po kateri bi se v tistem času sredstva lahko prodala. Ta vrednost naj bi bila namreč določena, da bi se ugotovila vrednost teh sredstev kot jamstva (točka 95 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Šlo naj bi za najnižjo ceno, saj so slovaški organi vrednost zastavljenih sredstev ocenili na 397 milijonov SKK, kot je to navedeno v prvi opombi pod

preglednico 5 izpodbijanega sklepa. Dalje, Komisija je v točki 96 obrazložitve izpodbijanega sklepa odgovorila na trditev tožeče stranke, da naj bi bilo težko najti kupca, in ocenila, da je njen konkurent takojšnji interesent za proizvodna sredstva tožeče stranke.

- 183 Drugič, za zaloge tožeče stranke je Komisija sprejela 52-odstotni likvidacijski faktor iz razloga, ker bi lahko tožeča stranka v bistvu dobila 110 milijonov SKK s prodajo zalog leta 2004, ta faktor pa ustreza deležu tega zneska glede na knjigovodsko vrednost zalog v upoštevnem obdobju. Komisija je dodala, da je glede na dejavnost tožeče stranke mogoče domnevati, da so bili v zalogah izdelki ali polizdelki, ki bi jih bilo mogoče zlahka prodati (točki 98 in 99 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 184 Tretjič, za kratkoročne terjatve tožeče stranke je Komisija sprejela 59-odstotni likvidacijski faktor. Ta ustreza prilagoditvi, uporabljeni, v poročilu E, za knjigovodsko vrednost teh terjatev, da bi se odrazila neizterljivost nekaterih terjatev ali njihova nizka kakovost in s tem realna vrednost neizterljivih terjatev. Nasprotno pa s tem, da je navedla, da po informacijah, ki so jih podali slovaški organi, tako ugotovljena vrednost ustreza izvršljivim terjatvam, Komisija drugače kakor v poročilu E, v katerem je bila zavedena druga prilagoditev iz naslova 20-odstotnega likvidacijskega faktorja (točke od 100 do 102 obrazložitve izpodbijanega sklepa), ni uporabila drugega faktorja.
- 185 Iz teh točk iz izpodbijanega sklepa izhaja, da je Komisija določila likvidacijske faktorje na podlagi sklepanj iz dokazov v spisu v upravnem postopku. Čeprav so ta sklepanja res opravljena na podlagi dokazov, ki jih je predložila tožeča stranka ali jim vsaj ni nasprotovala, pa Komisija ni opravila nobene metodološke ali ekonomske analize in v upravnem postopku ni zahtevala dodatnih informacij, da bi preučila in podprla ugotovitve, do katerih je prišla na podlagi teh dokazov.
- 186 V tej zadevi je treba navesti, da dokazi v spisu v upravnem postopku ne morejo pravno zadostno in nedvoumno podpreti ugotovitev Komisije za namen ocenitve izkupička od prodaje sredstev tožeče stranke v stečajnem postopku na 435 milijonov SKK.
- 187 Tako je treba glede ocene verjetnega izkupička od prodaje dolgoročnih sredstev tožeče stranke navesti, prvič, da je tožeča stranka v pripombah na sklep o začetku formalnega postopka preiskave navedla, da je vrednost sredstev, danih v jamstvo, približno 194 milijonov SKK. Glede tega je natančneje navedla, da so podlaga za ugotovitev te vrednosti neodvisna ocenjevalna poročila, pripravljena v letih 2003 in 2004 ter da jo je mogoče preveriti v sklepih o odlogu plačila davkov, ki jih je sprejel lokalni davčni organ med letoma 2000 in 2003. Tožeča stranka je še navedla, da ta znesek ne ustreza avtomatično verjetnemu izkupičku od prodaje zavarovanih sredstev v okviru stečajnega postopka in da je v skladu z več neodvisnimi ocenami najvišji verjetni znesek med 20 in 50 % te vrednosti.
- 188 Kot odgovor na ukrep procesnega vodstva, s katerim je Splošno sodišče od tožeče stranke zahtevalo, da predloži poročila, navedena zgoraj v točki 187, je ta predložila poročilo, ki ga je sestavila K., in trinajst sklepov o odlogu plačila davka, namenjenih zagotovitvi jamstev med julijem 2000 in septembrom 2003.
- 189 Komisija je v odgovor na pisno vprašanje Splošnega sodišča v okviru ukrepa procesnega vodstva navedla, da v upravnem postopku ni zahtevala predložitve zgoraj v točki 187 omenjenih poročil. Je pa pripomnila, da je razpolagala s sklepi o odlogu plačil, navedenimi zgoraj v točki 188, in z ugotovitvami inšpekcijskega pregleda, opravljenega v prostorih tožeče stranke 21. junija 2004, kot je navedeno v dopisu slovaških organov, ki ga je priložila svojemu odgovoru. Komisija je še zatrdila, da so bila ocenjevalna poročila, navedena zgoraj v točki 187, naročena prav za ugotovitev vrednosti sredstev z namenom zagotovitve jamstva, zato je lahko uporabila številke, ki jih je ugotovila tožeča stranka. Po njenem mnenju namreč, če se ugotavlja vrednost sredstev z namenom njene uporabe za zavarovanje, je treba pri ugotovitvi številke nujno upoštevati, kaj bi se zgodilo, če bi se jamstva unovčila.

- 190 Iz teh dejavnikov, opredeljenih zgoraj v točkah 188 in 189, je razvidno, da se stranki v bistvu strinjata, da je bila ocena vrednosti dolgoročnih sredstev tožeče stranke v višini 194 milijonov SKK, ki jo je ta predložila, namenjena zagotovitvi jamstev lokalnemu davčnemu organu v času odloga plačila davkov, za katere je bila zavezanka.
- 191 Vendar je treba najprej navesti, da kljub dejavnikom, opredeljenim zgoraj v točkah 188 in 189, na podlagi dokazov v spisu ni mogoče ugotoviti, ali ta ocena sredstev, danih v zavarovanje, odraža knjigovodsko vrednost dolgoročnih sredstev, danih v zavarovanje, njihovo tržno ceno ali njihovo prodajno ceno v primeru stečajnega postopka. Mnenja strank so glede tega deljena. Tako je Komisija v izpodbijanem sklepu in pred Splošnim sodiščem le ocenila – čeprav je tožeča stranka, kot izhaja iz točke 187 zgoraj, izrazila dvom glede ustreznosti zneska 194 milijonov SKK glede na izkupiček od prodaje njenih dolgoročnih sredstev v okviru stečajnega postopka –, da bi moral ta znesek odražati splošno vrednost sredstev, ki ustreza ceni, po kateri bi bila lahko ta sredstva predmet prodaje v določenem trenutku, tudi v okviru stečajnega postopka, ne da bi preverila predmet, metodo ali zanesljivost ocene, na katero se zanaša.
- 192 Dalje, čeprav nekateri sklepi o odlogu davčnih dolgov, ki jih je predložila tožeča stranka, vsebujejo izračunano oceno sredstev, danih v jamstvo, ki se nanašajo na ocene iz leta 2002, na podlagi vseh teh sklepov ni mogoče sprejeti skupnega zneska 194 milijonov SKK. Več teh sklepov namreč vsebuje le seznam sredstev, danih v jamstvo, brez ocene njihove vrednosti.
- 193 Poleg tega se dopis slovaških organov, omenjen zgoraj v točki 189, nanaša na inšpekcijski pregled 21. junija 2004 v prostorih tožeče stranke in vsebuje rezultate tega pregleda. V njem je navedeno, da so dolgoročna sredstva tožeče stranke, kot to izhaja iz izvedenske ocene, vredna 200 milijonov SKK. Tudi ob domnevi, da gre za isto oceno, kot jo omenja tožeča stranka, pa je treba pripomniti, da dopis ne vsebuje nobene navedbe vrednosti dolgoročnih sredstev, danih v jamstvo. Poleg tega v njem tudi ni navedeno, da znesek 194 milijonov SKK, ki vrh tega v njem ni omenjen, ustreza verjetnemu izkupičku od prodaje dolgoročnih sredstev tožeče stranke v okviru stečajnega postopka.
- 194 Dalje, navesti je treba, da glede na dokaze, ki sta jih predložili stranki, ocena, ki jo je uporabila Komisija in sega v konec leta 2003 in začetek leta 2004, sloni na ocenah, ugotovljenih med letoma 2000 in 2003 pri odlogu plačil. Znesek 194 milijonov SKK torej ne izhaja, kot je tožeča stranka navedla na obravnavi, iz aktualne ocene. Kot navaja tožeča stranka, vrednost sredstev, danih v jamstvo, zlasti vozil in strojev, sčasoma pade.
- 195 Nazadnje, dodati je treba, da je likvidacijski faktor, ki ga je uporabila Komisija, posebej visok, saj ustreza 97 % knjigovodske vrednosti vseh dolgoročnih sredstev tožeče stranke (194 od 200 milijonov SKK). Kot pa pravilno ugotavlja tožeča stranka, okoliščine prodaje v okviru stečajnega postopka zmanjšujejo vrednost sredstev glede na prodajo v običajnih tržnih pogojih, v katerih lahko prodajalec med drugim izbere trenutek prodaje. Komisija je poleg tega v točki 94 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedla, da se z uporabo likvidacijskih faktorjev „predvideva, da bo vrednost sredstev pri prodaji v okviru likvidacije običajno nižja od knjigovodske vrednosti, odvisno od vrste“.
- 196 Glede na preudarke, navedene zgoraj v točkah od 191 do 195, je treba ugotoviti, da na podlagi dokazov v spisu v upravnem postopku ni mogoče zadostno pravno utemeljiti likvidacijskega faktorja, ki ga je uporabila Komisija z namenom ocene izkupička od prodaje dolgoročnih sredstev tožeče stranke.
- 197 Drugič, glede ocene izkupička od izterjave kratkoročnih terjatev tožeče stranke je treba najprej ugotoviti, da tožeča stranka ne ugovarja Komisijini prilagoditvi za 59 %. Namen te prilagoditve, ki izhaja iz poročila E, je po njenem mnenju prikazati neizterljivost nekaterih terjatev ali njihovo nizko kakovost (glej točko 184 zgoraj).

- 198 V zvezi s tem, ne da bi se bilo treba opredeliti o vprašanju, ki ga tožeča stranka ne izpostavlja – in sicer, ali je Komisija lahko, ne da bi bila sama s sabo v nasprotju, uporabila 59-odstotni faktor, uporabljen v poročilu E, čeprav je menila, da je to poročilo nezanesljivo – je treba navesti, da ob odsotnosti kakršnega koli pojasnila v tem poročilu in glede na namen tožeče stranke ne pomen ne utemeljenost tega faktorja ne moreta šteti za dokazana. Medtem ko se po mnenju Komisije na podlagi tega faktorja lahko ugotovi, katere so kakovostne kratkoročne terjatve, ki bi jih bilo mogoče izterjati ali prodati brez izgube v stečajnem postopku, pa bi bila po mnenju tožeče stranke potrebna druga prilagoditev, da bi bile upoštevane okoliščine takega stečaja, v katerem bi bili zneski izterjave ali prodaje kratkoročnih terjatev nižji od njihove izterljive vrednosti in bi zajemali stroške, tveganje in zamudo.
- 199 Noben dokaz v spisu pa ne more podpreti trditve Komisije, da je znesek kratkoročnih terjatev, določen z uporabo 59-odstotnega faktorja, izterljiv v celoti, torej ne da bi nanj vplivale okoliščine prodaje v primeru stečajnega postopka.
- 200 V teh okoliščinah, je treba ugotoviti, da se z dokazi v spisu ne more zadostno pravno dokazati 59-odstotnega likvidacijskega faktorja, ki ga je Komisija uporabila za kratkoročne terjatve.
- 201 Iz navedenega izhaja, predvsem iz ugotovitev v točkah 196 in 200 zgoraj, da se z dokazi v spisu iz upravnega postopka ne more pravno zadostno utemeljiti Komisijina ocena verjetnega izkupička od prodaje dolgoročnih sredstev in kratkoročnih terjatev v okviru stečajnega postopka. Komisija torej na dan sprejetja izpodbijanega sklepa očitno ni razpolagala s potrebnimi najzanesljivejšimi in najpopolnejšimi podatki za sprejetje tega sklepa in bi morala, kot v bistvu navaja tožeča stranka, poskusiti pridobiti dodatne informacije, na podlagi katerih bi preučila in podprla svoje ugotovitve.
- 202 Zato z dokazi v spisu iz upravnega postopka – ne da bi bilo treba preučiti utemeljenost Komisijine analize izkupička od prodaje zalog tožeče stranke – ni mogoče pravno zadostno utemeljiti ocene izkupička od prodaje različnih sredstev v okviru stečajnega postopka v višini 435 milijonov SKK.
- 203 Trditve Komisije te ugotovitve ne izpodbijejo.
- 204 Prvič, Komisija navaja, da glede na to, da ni dolžna dokazati, da je njena analiza točna, temveč mora tožeča stranka dokazati, da je njena trditev glede logike zasebnega upnika utemeljena, Komisija ni dolžna zagotoviti pravilnega likvidacijskega faktorja, ampak oceniti vse razpoložljive elemente, da bi ugotovila, ali je trditev tožeče stranke verodostojno podprta.
- 205 Vendar je treba navesti, da je ta trditev v nasprotju z zgoraj v točki 139 navedeno sodno prakso. Komisija namreč v skladu s to sodno prakso nosi dokazno breme glede izpolnjevanja pogojev za uporabo merila zasebnega upnika. Komisija pa ne more uspešno nositi tega dokaznega bremena glede presoje pogojev za uporabo merila zasebnega upnika zgolj z oblikovanjem pravno nezadostno dokazanih enostavnih hipotez.
- 206 V teh okoliščinah je treba tudi ob domnevi, ki jo je Komisija navedla na obravnavi – da uporaba merila zasebnega upnika vključuje „obrat“ dokaznega bremena, tako da mora država članica ali upravičenec ukrepa izpodbiti dokaze, ki jih je podala Komisija in glede katerih pogoji za uporabo tega merila očitno niso izpolnjeni – ugotoviti, da zgolj neutemeljene hipoteze Komisije niso zadostne za utemeljitev takega obrnjenega dokaznega bremena.
- 207 Drugič, Komisija se tako v izpodbijanem sklepu kot v svojih vlogah sklicuje na dejstvo, da naj bi bil izkupiček od prodaje dolgoročnih sredstev, ocenjen na 194 milijonov SKK, le najmanjša možna cena, glede na to, da so slovaški organi vrednost sredstev, danih v jamstvo, ocenili na 397 milijonov SKK.

- 208 Poleg dejstva, da to oceno slovaških organov izpodbija tožeča stranka, pa je treba navesti, kot trdi tožeča stranka in kot to izhaja iz točk 22 in 122 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da so ti organi v upravnem postopku navedli, da je bil znesek 397 milijonov SKK določen na podlagi knjigovodstva tožeče stranke. V teh okoliščinah ta znesek ne more biti osnova za oceno izkupička od prodaje dolgoročnih sredstev tožeče stranke v okviru stečajnega postopka. Komisija je poleg tega v odgovor na vprašanje Splošnega sodišča na obravnavi priznala, da nima nobenega dokaza o točnosti tega zneska, zato ne more biti uporabljen pri izračunu. Navesti je treba, da ta znesek, ki je bil po mnenju tožeče stranke ocenjen pred zagotovitvijo jamstev, nikakor ne ustreza več finančnemu položaju tožeče stranke na dan 17. junija 2004, ki ga je Komisija uporabila kot osnovo za svojo oceno. Na ta dan je bila namreč knjigovodska vrednost dolgoročnih sredstev tožeče stranke 200 milijonov SKK.
- 209 Tretjič, Komisija kritizira tendenco tožeče stranke, da se osredotoča na nekatere podrobnosti ne glede na ugotovitev, da bi bil izkupiček od prodaje njenih sredstev tudi ob upoštevanju likvidacijskih faktorjev v poročilu E večji od zneska, predlaganega v okviru prisilne poravnave, in da je manj ugodna prisilna poravnava glede na popravljene ocene Komisije jasno izražena.
- 210 Navesti je treba, da Komisijina ocena verjetnega izkupička prodaje sredstev tožeče stranke v okviru stečajnega postopka ni pravno zadostno dokazana (glej točki 201 in 202 zgoraj). Komisija je torej napačno menila, da je privlačnost stečajnega postopka v primerjavi s postopkom prisilne poravnave očitna glede na ocene, do katerih je prišla na podlagi lastne metodologije. Sicer drži, da izkupiček od prodaje sredstev tožeče stranke tudi ob uporabi likvidacijskih faktorjev, uporabljenih v poročilu E, ostaja za 1,2 milijona SKK višji od izkupička v okviru prisilne poravnave, vendar zgolj ta opazka ni zadostna za ugotovitev, da bi zasebni upnik očitno dal prednost stečajnemu postopku pred postopkom prisilne poravnave. Ta ugotovitev je namreč odvisna tudi od vpliva trajanja prvega postopka na upnikovo izbiro (glej točke od 222 do 234 spodaj).
- 211 Četrtrič, trditev Komisije glede interesa družbe O.H. za dolgoročna sredstva tožeče stranke, katere edini namen je prikazati, da tožeča stranka ni dokazala neobstoja morebitnega kupca, ne vpliva na presojo utemeljenosti ocene izkupička od prodaje njenih dolgoročnih sredstev.
- 212 Petič, dodati je treba, da so bile trditve Komisije glede kratkoročnih terjatev tožeče stranke v točkah 198 in 199 zgoraj v bistvu zavrjene.
- 213 Ob upoštevanju vseh navedenih preudarkov je treba sprejeti trditve tožeče stranke, s katerimi ta izpodbija Komisijino oceno verjetnega izkupička od prodaje njenih sredstev v okviru stečajnega postopka.
- Utemeljenost ocene trajanja stečajnega postopka in njegovega vpliva na izbiro od zasebnega upnika (tretji, četrti in peti niz trditev)
- 214 Tožeča stranka izpodbija Komisijino presojo trajanja stečajnega postopka in njegovega vpliva na izbiro zasebnega upnika.
- 215 Prvič, tožeča stranka meni, da ugotovitev, da trajanje stečajnega postopka ni pomembno, ker je imel lokalni davčni organ položaj privilegiranega upnika, vsebuje enako napačno presojo, kot je bila ugotovljena v zgoraj v točki 21 navedeni sodbi Frucona Košice/Komisija (EU:C:2013:32). Navaja, da dejstvo, da ima oseba pravico nemudoma unovčiti sredstva, ne pomeni, da lahko nemudoma najde kupca. Komisija kljub primeru L. ni ne preučila tega vprašanja ne ugotovila obstoja morebitnega kupca, ki bi bil pripravljen plačati verjetni izkupiček od prodaje, kot ga je ugotovila Komisija. Poleg tega je verjetni izkupiček od prodaje zavarovanih sredstev le 90 milijonov SKK. V repliki tožeča stranka dodaja, da je položaj privilegiranega upnika lokalnega davčnega organa sicer pomemben, vendar ta element ne zadostuje za utemeljitev ugotovitev Komisije v točkah od 110 do 112 obrazložitve izpodbijanega sklepa, pri čemer Komisija nosi dokazno breme.

- 216 Drugič, tožeča stranka izpodbija Komisijino presojo morebitnega trajanja stečajnega postopka. Meni, da glede na razpoložljive dokaze to trajanje ni bilo natančno predvidljivo. Primer stečajnega postopka L., ki ga je navajala v dokaz o težavah pri iskanju kupca njenih sredstev, je še posebej upošteven. Kadar je Komisija obveščena o upoštevnem dejstvu, ga mora ustrezno raziskati. Poleg tega možnost hitrega končanja stečajnega postopka ni odvisna od števila upnikov, temveč od tega, kako je sredstva mogoče unovčiti.
- 217 Tretjič, tožeča stranka izpodbija presojo iz točke 118 obrazložitve izpodbijanega sklepa, ker je očitno, da je bil predlog prisilne poravnave, ob upoštevanju pravih zneskov, in sicer 225,5 milijonov SKK iz naslova verjetnega rezultata prodaje njenih sredstev in 90 milijonov SKK iz naslova takojšnje prodaje zavarovanih sredstev, nedvomno privlačnejši od stečajnega postopka.
- 218 Komisija prereka utemeljenost vseh teh trditev.
- 219 Na prvem mestu je treba opozoriti, da Komisija navaja, prvič, da je sicer res, da obstoj pravice do takojšnje prodaje sredstev ne pomeni, da je takoj mogoče najti kupca, vendar ji tožeča stranka ne more očitati, da ni dokazala, da obstaja kupec, ki bi bil pripravljen plačati ceno, ki jo je določila, glede na to, da je tožeča stranka dolžna dokazati, da ravnanje javnega upnika ustreza razumni ekonomski logiki. Komisija dodaja, da iz točke 96 obrazložitve izpodbijanega sklepa izhaja, da dolgoročna sredstva tožeče stranke zbudajo interes. Poleg tega Komisija ocenjuje, da glede na elemente, s katerimi razpolaga, ni imela nobenega razloga za sklepanje, da se je tožeča stranka verjetno znašla v enakem položaju kot L. Drugič, po mnenju Komisije druga trditev tožeče stranke vsebuje ponovitev trditev, na katere je že odgovorila v okviru drugega očitka. Tretjič, Komisija trdi, da ni ponovila napake, na katero je Sodišče opozorilo v zgoraj v točki 21 navedeni sodbi Frucona Košice/Komisija, (EU:C:2013:32), temveč je, nasprotno, nezadostno obrazložitev iz prvotne odločbe odpravila. Ob upoštevanju položaja privilegiranega upnika lokalnega davčnega organa trajanje stečajnega postopka v tej zadevi ni vplivalo na izbiro zasebnega upnika.
- 220 Na drugem mestu Komisija najprej pripominja, da točke od 113 do 117 obrazložitve izpodbijanega sklepa vsebujejo podredno analizo glede na glavno ugotovitev, da trajanje stečajnega postopka ni imelo znatnega vpliva. Glede primera L. Komisija nato ocenjuje, da informacije, ki jih je tožeča stranka podala na tej stopnji, niso utemeljene, da so prepozne in da vsekakor niso zadostne. Nazadnje, poleg dejstva, da tožeča stranka ni pojasnila, zakaj število upnikov za presojo trajanja stečajnega postopka ni pomembno, Komisija trdi, da ugotovitev v točki 117 obrazložitve izpodbijanega sklepa temelji na vseh elementih.
- 221 Na tretjem mestu Komisija pripominja, da je že odgovorila na trditve tožeče stranke, katerih namen je izpodbiti njeno presojo predvidljivega izkupička prodaje sredstev tožeče stranke v primeru stečajnega postopka. Dodaja, da tožeča stranka očitno priznava, da naj bi zasebni upnik upošteval dejstvo, da bi lahko nemudoma unovčil zavarovana sredstva, kot element, ki podpira privlačnost stečajnega postopka.
- 222 V tej zadevi je Komisija v točkah od 109 do 112 izpodbijanega sklepa ocenila, primarno, da trajanje stečajnega postopka ne vpliva pomembno na odločitev zasebnega upnika. Po njenem mnenju bi lahko lokalni davčni organ kot privilegirani upnik neodvisno od tega trajanja, v vsakem trenutku dobil povrnjen znesek najmanj 194 milijonov SKK iz naslova prodaje dolgoročnih sredstev, danih v jamstvo. Komisija je v zvezi s tem dodala, da bi lahko ta organ, tudi ob uporabi metode ocenjevanja iz poročila E za zaloge in za kratkoročne terjatve tožeče stranke, pričakoval, da bo dobil dodatnih 185 milijonov SKK v okviru stečajnega postopka. Komisija meni, da bi se tako lokalni davčni organ moral zavedati, da bi lahko bil končno povrnjen dolg v okviru stečajnega postopka precej večji od zneska, predlaganega v okviru prisilne poravnave, in da bi moral v primerjavi z zadnjemavedenim postopkom čakati le na del tega zneska.

- 223 Iz te točke izpodbijanega sklepa izhaja, da analiza Komisije temelji na premisi, da bi lahko lokalni davčni organ dobil – nemudoma in neodvisno od poteka stečajnega postopka – znesek 194 milijonov SKK iz naslova prodaje dolgoročnih sredstev tožeče stranke. Kot izhaja iz ugotovitve iz točke 196 zgoraj, pa ta premisa ni pravno zadostno dokazana z dokazi v spisu.
- 224 Ugotovitev iz točke 112 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v skladu s katero trajanje stečajnega postopka ne vpliva pomembno na odločitev hipotetičnega zasebnega upnika, vsebuje torej enako napako.
- 225 V točkah od 113 do 118 obrazložitve izpodbijanega sklepa pa je Komisija podredno ocenila verjetno trajanje stečajnega postopka in njegov vpliv na znesek, ki bi ga lahko prejel upnik v takem postopku. Po njenem mnenju bi bilo trajanje postopka najbrž krajše od povprečnega trajanja, ob upoštevanju omejenega števila upnikov tožeče stranke in likvidacijske vrednosti njenih sredstev (točke od 113 do 117 izpodbijanega sklepa). Dodala je, da zaradi velikega verjetnega izkupička iz prodaje zadevnih sredstev, ocenjenega z uporabo lastne metodologije, v primerjavi z zneskom, predlaganim v okviru prisilne poravnave, niti trajanje stečajnega postopka od štirih do petih let ne bi igralo večje vloge pri odločitvi zasebnega upnika. Šele po devetih letih bi bila aktualna vrednost manjša od zneska, dogovorjenega v okviru prisilne poravnave, vendar naj noben zasebni upnik ne bi menil, da bi postopek v tej zadevi lahko trajal toliko časa (točka 118 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 226 Prvič, ugotoviti je treba, da preudarek v točki 118 izpodbijanega sklepa temelji na premisi, da bi lahko zasebni upnik v primeru stečajnega postopka dobil znesek 356,7 milijonov SKK, ki ustreza izkupičku od prodaje sredstev, ki ga je ocenila Komisija po odštetju stroškov postopka. Kot pripominja tožeča stranka in kot je bilo navedeno zgoraj v točki 201, pa Komisijina ocena izkupička od prodaje sredstev tožeče stranke ni pravno zadostno dokazana z dokazi v spisu.
- 227 Drugič, v teh okoliščinah ni nujno presoditi utemeljenosti presoje o verjetnem trajanju stečajnega postopka iz točk od 113 do 117 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Tudi če bi bilo namreč dokazano dejstvo, da bi bilo ta postopek mogoče izpeljati hitro, je treba navesti, da zgolj to dejstvo vsekakor ni zadostno za utemeljitev ugotovitve iz točke 119 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da bi zasebni upnik dal prednost stečajnemu postopku pred predlogom prisilne poravnave.
- 228 Kot je bilo ugotovljeno že zgoraj v točki 201, Komisijina ocena verjetnega rezultata prodaje v okviru tega stečajnega postopka namreč ni pravno zadostno utemeljena. V skladu z zgoraj v točki 136 navedeno sodno prakso na izbiro zasebnega upnika poleg dejavnika trajanja vpliva znesek, ki ga je mogoče dobiti v okviru drugega postopka.
- 229 Poleg tega bi bilo vendarle treba ugotoviti – tudi če bi, ne glede na zadržke, ki jih je pravilno izrazil glede poročila E (glej točke od 173 do 175 zgoraj), Komisija imela namen podredno opreti se na aktualno oceno iz tega poročila –, kot izhaja iz točke 106 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da bi zasebni upnik lahko pričakoval, da bo dobil 225,5 milijonov SKK v okviru stečajnega postopka, kar je le 1,2 milijona SKK več od zneska, predlaganega v okviru prisilne poravnave. Poleg dejstva, da Komisija sploh ni preučila vpliva trajanja stečajnega postopka, čeprav je ta krajši od povprečnega, na izbiro zasebnega upnika, ki bi lahko pričakoval, da bo dobil tak znesek, je treba vsekakor navesti, da je ob upoštevanju te majhne razlike v zadevnih zneskih mogoče razumno meniti, da bi zasebni upnik, čeprav privilegirani, očitno raje nemudoma prejel znesek 224,3 milijonov SKK, kot pa čakal na izid stečajnega postopka, v katerem bi lahko dobil 1,2 milijona SKK več, in to celo, če bi bilo mogoče ta postopek izpeljati v relativno kratkem času.
- 230 Zato je treba trditve tožeče stranke, s katerimi se izpodbija presoja vpliva trajanja stečajnega postopka, sprejeti.
- 231 Trditve Komisije ne izpodbijejo te ugotovitve.

- 232 Prvič, Komisija zatrjuje, da je tožeča stranka dolžna dokazati, da ravnanje javnega upnika ustreza razumni ekonomski logiki.
- 233 Ta trditev je v nasprotju s sodno prakso glede delitve dokaznega bremena o tem, ali so izpolnjeni pogoji za uporabo merila zasebnega upnika, kot je navedena zgoraj v točkah od 138 do 143.
- 234 Drugič, glede tega, da Komisija odgovarja na različne trditve tožeče stranke glede možnosti, da se hitro najde kupec dolgoročnih sredstev in glede interesa družbe O.H. za ta sredstva, glede presoje trajanja stečajnega postopka in glede primera družbe L., zadostuje ugotoviti, da te trditve niso povezane z ugotovitvijo, da Komisijina analiza vpliva trajanja na izbiro zasebnega upnika ni veljavna, ker se opira na oceno verjetnega izkupička od prodaje sredstev tožeče stranke, ki prav tako ni veljavna, ker se opira na nezadostne dokaze. Zato so vse te druge trditve na tej stopnji brezpredmetne.
- 235 Glede na navedene preudarke je treba skleniti, da se z dokazi v spisu ne more utemeljiti ugotovitve iz točke 119 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da bi zasebni upnik dal prednost stečajnemu postopku tožeče stranke pred predlogom prisilne poravnave.
- 236 Zato je treba tretji tožbeni razlog tožeče stranke sprejeti, ne da bi bilo treba preučiti trditve tožeče stranke glede ocene verjetnega izkupička prodaje njenih zalog.
- 237 Vendar je treba dodati, da ugotovitev v točki 139 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da merilo zasebnega upnika ni bilo izpolnjeno, ne temelji le na ugotovitvi, da bi zasebni upnik dal prednost stečajnemu postopku pred predlogom prisilne poravnave, temveč tudi na ugotovitvi, da bi dal tak upnik prednost davčni izvršbi pred navedenim predlogom. Zadostuje torej, da je eden do dveh postopkov, torej stečajni postopek ali davčna izvršba, ugodnejši od postopka prisilne poravnave, za utemeljitev ugotovitve, da merilo zasebnega upnika v tej zadevi ni bilo upoštevano.
- 238 Le če bi bila tako stečajni postopek kot davčna izvršba manj ugodna od postopka prisilne poravnave, bi torej ugotovitev v točki 139 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v skladu s katero merilo zasebnega upnika ni bilo izpolnjeno, nasprotno vsebovala nezakonnost.
- 239 Zato samo ugotovitev iz točke 235 zgoraj ne more utemeljiti ničnosti izpodbijanega sklepa. Utemeljen mora biti namreč tudi četrti tožbeni razlog glede primerjave postopkov davčne izvršbe in prisilne poravnave. Zato ga je treba preučiti.

Četrti tožbeni razlog: napaka pri ugotovitvi, da naj bi bil postopek davčne izvršbe ugodnejši od postopka prisilne poravnave

- 240 S četrtim tožbenim razlogom tožeča stranka izpodbija ugotovitev v izpodbijanem sklepu, v skladu s katero je bil postopek davčne izvršbe v bistvu ugodnejši od predloga prisilne poravnave. Potem ko je predstavila stopnje tega postopka, kot to določa slovaško pravo, je tožeča stranka podala šest nizov trditev v podporo temu tožbenemu razlogu. Ti se lahko razdelijo v dve kategoriji, ki se nanašata na, prva, možnost uporabe merila zasebnega upnika z namenom primerjave postopkov davčne izvršbe in prisilne poravnave (prvi in drugi niz trditev), in druga, uporabo tega merila (od tretjega do šestega niza trditev).

Uporaba merila zasebnega upnika z namenom primerjave postopkov davčne izvršbe in prisilne poravnave (prvi in drugi niz trditev)

- 241 Tožeča stranka meni, da merilo zasebnega upnika ni bilo upošteveno za namen primerjave postopkov davčne izvršbe in prisilne poravnave, ker prvi zasebnemu upniku ni bil dostopen. Izpodbija trditev, da ni bil predložen noben dokaz, da bi se ugotovilo, da je to merilo v tej zadevi mogoče uporabiti.

- 242 Ti dve vprašanji je treba preučiti skupaj, in sicer najprej drugo.
- 243 Na prvem mestu tožeča stranka ocenjuje, da je Komisija iz razlogov, navedenih v okviru drugega tožbenega razloga, podanega v podporo tej tožbi, v točki 120 obrazložitve izpodbijanega sklepa napačno uporabila pravo.
- 244 Komisija izpodbija utemeljenost te trditve in v bistvu ponavlja trditve, ki jih je podala v odgovor na drugi tožbeni razlog tožeče stranke. Tako spominja, da informacija zadevne države članice, v skladu s katero vprašanje, ali sporni ukrep pomeni državno pomoč, ni bilo predvideno, spodbija vsakršni poskus sklicevanja na merilo zasebnega upnika. Dodaja, da če se je upravičenec ukrepa lahko skliceval na to merilo, bi moral toliko bolj nedvoumno ugotoviti, da se je ta država članica zavedala, pred ali ob tem, ko je bila dana ugodnost, da deluje v vlogi zasebnega gospodarskega subjekta.
- 245 V izpodbijanem sklepu je Komisija navedla - v smislu zgoraj v točkah od 95 do 97 navedene sodne prakse, ki jo je v točki 82 obrazložitve navedenega sklepa prenesla na zasebnega upnika - da ni bil predložen noben dokaz, ki bi kazal na to, da je lokalni davčni organ začel s postopkom davčne izvršbe in sklenil, da je ta postopek manj ugoden od prisilne poravnave (točka 120 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Iz izpodbijanega sklepa pa izhaja, da je Komisija – ob navedbi, da tožeča stranka ni primerjala predlagane prisilne poravnave z morebitnim rezultatom davčne izvršbe – to primerjavo opravila iz razloga, kot so to potrdili slovaški organi, ker je postopek davčne izvršbe dejanska možnost za lokalni davčni organ pred začetkom postopka prisilne poravnave ali po vetu, ki ga lahko poda na predlagano prisilno poravnavo in da „je [zato] treba to možnost upoštevati pri uporabi merila [zasebnega] upnika“ (točka 121 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 246 Ne da bi se bilo treba opredeliti o možnosti tožeče stranke, da se enostavno sklicuje na trditve v podporo kateremu koli drugemu tožbenemu razlogu, katerega namen je izpodbijati druge preudarke, ki jih je Komisija navedla v izpodbijanem sklepu, je treba ugotoviti, da trditve tožeče stranke v podporo drugemu tožbenemu razlogu ne morejo povzročiti neveljavnosti preudarkov v točki 120 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Kot izhaja iz preučitve drugega tožbenega razloga, je namreč tožeča stranka v bistvu izpodbijala ugotovitev v točki 83 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v skladu s katero iz dejstva, da se država članica ni sklicevala na merilo zasebnega upnika in je celo nasprotno navedla, da je sporni ukrep državna pomoč, izhaja, da je ukrep dejansko pomenil državno pomoč. Vendar Komisija v točki 120 ni prišla do take ugotovitve.
- 247 Poleg tega je treba spomniti na to, da Komisija sicer navaja, da merila zasebnega upnika ni mogoče uporabiti z namenom primerjave postopkov davčne izvršbe in prisilne poravnave – tudi če je treba točko 120 obrazložitve izpodbijanega sklepa razumeti tako, da implicitno vsebuje tako ugotovitev – vendar je bilo pri presoji drugega tožbenega razloga tožeče stranke ugotovljeno, da je bilo to merilo v okoliščinah te zadeve mogoče uporabiti. Ker je merilo mogoče uporabiti, je treba ugotoviti, da Komisija na podlagi mogoče uporabe ne more razlikovati med različnimi alternativami spornemu ukrepu.
- 248 Poleg tega je treba v zvezi s tem dodati, kot je razvidno iz točke 245 zgoraj, da iz točke 121 obrazložitve izpodbijanega sklepa nedvoumno izhaja, da je Komisija ocenila, da bi bilo treba začeti s postopkom davčne izvršbe, ob uporabi merila zasebnega upnika, ker ta postopek predstavlja dejansko možnost za lokalni davčni organ. Drugače povedano, Komisija je menila, da je v tem kontekstu nujno vsebinsko preučiti merilo zasebnega upnika, ker je davčna izvršba dejanska možnost in, kot je navedla v svojih vlogah, z namenom podkrepitve izpodbijanega sklepa.
- 249 Na drugem mestu tožeča stranka trdi, da je v izpodbijanem sklepu napačno uporabljeno pravo, ker postopek davčne izvršbe ni dostopen zasebnemu upniku in ker v izpodbijanem sklepu niso določeni nobeni podobni postopki, ki bi jih tak upnik lahko koristil. Tega postopka zato ni mogoče upoštevati v smislu merila zasebnega upnika.

250 Komisija utemeljenost teh trditev izpodbija.

251 Sodišče je že razsodilo, da možnost uporabe merila zasebnega upnika ni odvisna od oblike, v kateri je bila ugodnost dana, ampak od opredelitve sprejetega ukrepa kot sklepa, ki ga je sprejel zasebni gospodarski subjekt (glej po analogiji sodbo z dne 3. aprila 2014, Komisija/Nizozemska in ING Groep, C-224/12 P, ZOdl., EU:C:2014:213, točka 31; glej tudi v tem smislu in po analogiji zgoraj v točki 26 navedeno sodbo Komisija/EDF, EU:C:2012:318, točka 93). Pri tem je odločilno vprašanje, ali je bilo s sprejetim ukrepom izpolnjeno merilo gospodarske racionalnosti, tako da bi tudi zasebni upnik, ki želi kar najbolj povečati svoje možnosti za izterjavo svoje terjatve ali vsaj za največji del te terjatve, lahko sprejel takšen ukrep (glej v tem smislu in po analogiji zgoraj navedeno sodbo Komisija/Nizozemska in ING Groep, EU:C:2014:213, točka 36).

252 V tej zadevi ni sporno, da se je lahko zasebni upnik, tako kot lokalni davčni organ, delno odpovedal svoji terjatvi v okviru prisilne poravnave. Nasprotno pa sta stranki sporazumni, da je imel le lokalni davčni organ možnost izbrati postopek davčne izvršbe.

253 Vendar je treba po analogiji z zgoraj v točki 251 navedeno sodno prakso ugotoviti, da zgolj okoliščina, da postopek davčne izvršbe ni bil dostopen zasebnemu upniku, ne more ovirati analize merila zasebnega upnika z namenom primerjave tega postopka s postopkom prisilne poravnave. Ta okoliščina namreč ne preprečuje, da se preuči ekonomska upravičenost odločitve lokalnega davčnega organa, da izbere postopek prisilne poravnave.

254 V tem kontekstu je treba kot neupoštevno izključiti sodno prakso, ki jo navaja tožeča stranka, v skladu s katero je treba pri presoji vprašanja, ali bi udeleženec v tržnem gospodarstvu, ki je v kar najbolj podobnem položaju kot država, v običajnih tržnih pogojih sprejel enak ukrep, upoštevati le koristi in obveznosti, povezane s položajem države kot delničarke, in ne tistih, ki so povezane z državo kot javno oblastjo (glej zgoraj v točki 26 navedeno sodbo Komisija/EDF, EU:C:2012:318, točka 79 in navedena sodna praksa).

255 Poleg dejstva, da se ta sodna praksa ne nanaša na vprašanje, ali je mogoče merilo zasebnega upnika uporabiti za namen primerjave prednosti in slabosti dveh postopkov za izterjavo terjatev, od katerih je le eden dostopen zasebnemu upniku, javnemu pa oba, je treba navesti, da iz sodb, navedenih v podporo tej trditvi v zgoraj v točki 26 navedeni sodbi Komisija/EDF (EU:C:2012:318, točka 79), in sicer iz zgoraj v točki 51 navedene sodbe Belgija/Komisija (EU:C:1986:302, točka 14), iz sodbe z dne 10. julija 1986, Belgija/Komisija (40/85, Recueil, EU:C:1986:305, točka 13), iz sodbe z dne 14. septembra 1994, Španija/Komisija (od C-278/92 do C-280/92, Recueil, EU:C:1994:325, točka 22) in iz sodbe z dne 28. januarja 2003, Nemčija/Komisija (C-334/99, Recueil, EU:C:2003:55, točka 134), izhaja, da je treba pri uporabi merila zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu prezreti vse preudarke socialnega vidika, regionalne ali sektorske politike in da se ne sme upoštevati preudarkov o drugih stroških ali odgovornostih, ki jih ima država članica v vlogi organa javne oblasti.

256 Glede na navedene preudarke je treba zavrniti trditve tožeče stranke o možnosti uporabe merila zasebnega upnika z namenom primerjave postopkov davčne izvršbe in prisilne poravnave.

Uporaba merila zasebnega upnika z namenom primerjave postopka davčne izvršbe in prisilne poravnave (tretji, četrti, peti in šesti niz trditev)

257 Nizi trditev od tretjega do šestega, ki jih tožeča stranka navaja v podporo tega tožbenega razloga, se nanašajo na primerjalno presoj, v kontekstu merila zasebnega upnika, postopkov davčne izvršbe in prisilne poravnave.

- 258 Na prvem mestu tožeča stranka Komisiji očita, da se je v točkah 121 in 123 obrazložitve izpodbijanega sklepa zmotila pri določitvi trenutka in transakcij, za katere bi bilo treba uporabiti merilo zasebnega upnika. Prvič, glede točke 121 obrazložitve tega sklepa opominja, da postopek davčne izvršbe ni bil pravno mogoč po vložitvi predloga prisilne poravnave in med postopkom prisilne poravnave, kar naj bi Komisija implicitno priznala. Edino upoštevno vprašanje je, ali bi bil 9. julija 2004 postopek davčne izvršbe očitno ugodnejši od prisilne poravnave. Drugič, tožeča stranka v zvezi s točko 123 obrazložitve izpodbijanega sklepa trdi, da Komisija ni bila pristojna za oceno odlogov plačil med novembrom 2002 in novembrom 2003 ter da bi se morala držati preučitve edine upoštevne transakcije v tej zadevi, brez teoretiziranja o vprašanjih, ki niso v njeni pristojnosti.
- 259 Na drugem mestu tožeča stranka navaja, da točka 123 obrazložitve izpodbijanega sklepa vsebuje zgolj hipotetične in napačne navedbe ter popolnoma teoretična in od Komisije nerešena vprašanja, ki ne morejo služiti kot utemeljitev takega sklepa. Poleg tega naj Komisija ne bi obravnavala upoštevne vprašanja, ali bi zasebni upnik odložil plačilo davčnega dolga.
- 260 Na tretjem mestu tožeča stranka Komisiji v bistvu očita, da je storila očitno napako pri presoji in namerno prezrla informacije, ki jih je Sodišče podalo v zgoraj v točki 21 navedeni sodbi Frucona Košice/Komisija, (EU:C:2013:32), s tem, da ni preučila vseh informacij, ki lahko nezanemarljivo vplivajo na proces odločanja zasebnega upnika, tako glede zneska, ki bi ga bilo mogoče dobiti v okviru davčne izvršbe, kot glede stroškov tega postopka. Tožeča stranka v repliki v nasprotju s trditvami Komisije dodaja, da je ta institucija v izpodbijanem sklepu dolžna dokazati dejstva, ki utemeljujejo njen sklep, da bi bil z davčno izvršbo dosežen višji izkupiček kot s prisilno poravnavo.
- 261 Na četrtem mestu tožeča stranka trdi, da je Komisija storila napako glede trajanja postopka davčne izvršbe. V zvezi s tem navaja, da je Komisija le domnevala, brez analize in dokaza, da bi bilo ta postopek mogoče voditi hitro, ni pa tega preučila ali vsaj zadostno pravno obrazložila izpodbijanega sklepa. Tožeča stranka tudi navaja, da bi zasebni upnik verjetni časovni okvir postopka davčna izvršbe preučil glede na upoštevno zakonodajo in upošteval vse zapletenosti postopka davčne izvršbe, med katerimi sta tveganje, da bi bil zoper tožečo stranko uveden stečajni postopek med postopkom izvršbe, in čas, ki je potreben, da se najde kupec, ki bi bil ob upoštevanju praga iz slovaške zakonodaje pripravljen plačati najmanjši možni znesek. V odgovor na trditve Komisije, da naj bi sprejela izpodbijani sklep ob upoštevanju vseh razpoložljivih informacij, tožeča stranka v repliki navaja, da mora ta institucija v skladu s sodno prakso sprejeti potrebne ukrepe za pridobitev vseh upoštevni informacij za namen svoje analize.
- 262 Komisija prereka utemeljenost vseh teh trditev.
- 263 Na prvem mestu Komisija odgovarja, da se postopek davčne izvršbe lahko začne pred začetkom postopka prisilne poravnave in če nacionalna sodišča zavrnejo potrditev prisilne poravnave. Trditev tožeče stranke glede točke 123 obrazložitve izpodbijanega sklepa naj bi temeljila na napačnem razumevanju pripombe glede dogodkov pred priključitvijo Slovaške republike k Uniji. Komisija je le pripomnila, da je bila še pred sklepanjem prisilne poravnave vprašljiva združljivost ravnanja zadevne države članice z merilom zasebnega upnika, ne da bi menila, da se je nujno treba opreti na ta dejavniki za ugotovitev, da zasebni upnik nikakor ne bi izbral prisilne poravnave.
- 264 Na drugem mestu Komisija trdi, da vprašanje, ali odlogi plačil pred prisilno poravnavo niso del državne pomoči, ni upoštevno za namen ugotovitve, da prisilna poravnava pomeni državno pomoč. Točki 122 in 123 obrazložitve izpodbijanega sklepa naj bi vsebovali pripombe, nepotrebne za namen obrazložitve, na kateri temelji ugotovitev o obstoju pomoči.
- 265 Na tretjem mestu Komisija pripominja, da je tožeča stranka v skladu s sodno prakso dolžna nedvoumno in na podlagi objektivnih in preverljivih elementov dokazati, da zadevna država članica ugodnosti ni dala kot zasebni gospodarski subjekt in da bi ta lahko bila pridobljena na trgu. Glede na to, da tožeča stranka ni poskušala predložiti vseh zahtevanih informacij, Komisija meni, da je morala

upoštevati vse razpoložljive informacije in vseeno oceniti verodostojnost trditve, da pomoč ne obstaja, ker naj bi država članica delovala kot zasebni upnik, pri čemer naj bi Komisija preučila postopek davčne izvršbe za podkrepitev izpodbijanega sklepa. Trditve tožeče stranke glede zneska, ki bi ga bilo mogoče dobiti v okviru postopka davčne izvršbe, in glede stroškov tega postopka vsekakor niso utemeljene. Glede zadnjenavedenega Komisija pripominja, da je očitno sprejeto, da v postopku davčne izvršbe ne nastane več upravnih stroškov kot v stečajnem postopku, in dodatno pojasnjuje, da nima nobenih informacij o kakršnih koli drugih stroških, ki bi jih bilo treba upoštevati.

- 266 Na četrtem mestu Komisija odgovarja, da je preučila trajanje stečajnega postopka in kljub nezadostnosti razpoložljivih dokazov ugotovila, da naj bi dejstvo – ob upoštevanju značilne počasnosti stečajnega postopka – da postopek davčne izvršbe vodi upnik, pozitivno vplivalo na učinkovitost in s tem na trajanje tega postopka.
- 267 Utemeljenost Komisijine primerjalne presoje postopkov davčne izvršbe in prisilne poravnave z namenom uporabe merila zasebnega upnika je treba preučiti ob upoštevanju zgoraj v točkah od 131 do 147 navedene sodne prakse.
- 268 V skladu s to sodno prakso je morala Komisija v tej zadevi najprej ugotoviti, ali bi zasebni upnik, ki bi želel doseči poplačilo dolgovanih zneskov in ki je običajno previden in skrben ter je v karseda podobnem položaju kot slovaški organi, ob upoštevanju zgoraj v točki 136 navedenih dejavnikov očitno dal prednost postopku davčne izvršbe pred predlogom prisilne poravnave. V ta namen bi morala Komisija pri ugotavljanju, katera je najboljša možnost, na podlagi interesa zasebnega upnika primerjati prednosti in slabosti vsakega od teh postopkov (glej točke od 132 do 137 zgoraj).
- 269 Dalje, če se v kontekstu merila zasebnega upnika opravi celovita presoja iz točke 133 zgoraj, Komisija poleg dokazov, ki jih predlaga država članica, upošteva še vse druge upoštevne dokaze v tej zadevi. Zato mora, če ugotovi, da je mogoče uporabiti merilo zasebnega upnika, zadevno državo članico prositi, naj ji predloži vse upoštevne podatke, na podlagi katerih bo lahko preverila, ali so pogoji za uporabo tega merila izpolnjeni. Komisija torej nosi dokazno breme glede izpolnjevanja pogojev za uporabo merila zasebnega upnika. To velja toliko bolj, če izpodbijani sklep ne temelji na tem, da zadevna država članica ni predložila dokazov, ki jih je od nje zahtevala Komisija, pač pa na ugotovitvi, da zasebni upnik ne bi ravnal enako kot organi te države članice, to pa je ugotovitev, s katero se domneva, da je Komisija razpolagala z vsemi upoštevnimi dokazi, potrebnimi za pripravo svojega sklepa (glej točki 138 in 139 zgoraj).
- 270 Nazadnje, iz zgoraj v točki 147 navedene sodne prakse je razvidno, da mora Splošno sodišče med drugim preveriti, ali dokazi, na katere Komisija opira svojo presojo, vsebujejo vse upoštevne podatke, ki jih je treba upoštevati, in ali se lahko z njimi utemelji iz njih izpelje ugotovitve, pri čemer je treba v skladu z zgoraj v točki 134 navedeno sodno prakso za bistveno šteti vsako informacijo, ki lahko nezanemarljivo vpliva na proces odločanja zasebnega upnika, ki je običajno previden in skrben, ki je v karseda podobnem položaju kot javni upnik in ki želi doseči poplačilo dolgovanih zneskov, ki mu jih dolguje dolžnik s finančnimi težavami.
- 271 V tej zadevi ni sporno, da v upravnem postopku ne Slovaška republika ne tožeča stranka nista opravili primerjave glede merila zasebnega upnika, postopkov prisilne poravnave in davčne izvršbe. Predvsem iz dokazov v spisu izhaja, da je v pripombah o začetku formalnega postopka tožeča stranka zgolj navedla, da postopka davčne izvršbe v tej zadevi ni mogoče uporabiti, ker je potek takega postopka preprečen z začetkom stečajnega postopka ali začetkom prisilne poravnave. Tožeča stranka dodaja, da bi se, če ne bi podala predloga prisilne poravnave, njen finančni položaj poslabšal do te mere, da bi bila čez nekaj tednov v stanju prekomerne zadolženosti in zato zakonsko zavezana bodisi k razglasitvi stečaja bodisi k predložitvi predloga prisilne poravnave. Slovaški organi so med drugim v odgovor na to pripombo tožeče stranke navedli, da bi se postopek davčne izvršbe lahko sprožil po tem, ko bi nacionalna sodišča zavrnila potrditev prisilne poravnave.

- 272 Vendar iz izpodbijanega sklepa izhaja, da je Komisija opravila to primerjavo postopkov davčne izvršbe in prisilne poravnave iz razloga, ker je imel lokalni davčni organ dejansko možnost postopka davčne izvršbe, in sicer pred začetkom postopka prisilne poravnave ali po svojem vetu na predlagano prisilno poravnavo (točka 121 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Komisija je v bistvu ugotovila, da bi bil izkupiček pri davčni izvršbi višji kot pri prisilni poravnavi (točka 127 obrazložitve izpodbijanega sklepa) in da bi zasebni upnik, če bi imel možnost, raje izbral davčno izvršbo kot prisilno poravnavo (točka 124 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 273 Na prvem mestu je Komisija je v zvezi s tem, potem ko je ugotovila, da se mnenji slovaških organov in tožeče stranke razhajata glede vrednosti dolgoročnih sredstev, danih v jamstvo, in ocenila, da ni treba odločiti, kateri podatek je pravilen (točka 122 obrazložitve izpodbijanega sklepa), navedla, da če bi vrednost sredstev upravičenca dejansko znašala samo polovico zavarovane vrednosti, bi to pomenilo, da jamstva, ki jih je zahtevala država za odloge, odobrene med novembrom 2002 in novembrom 2003, niso bila zadostna. V teh okoliščinah ti odlogi najverjetneje niso zadostili merilu zasebnega upnika. Komisija je ocenila, da ji ni treba ugotoviti, ali ti ukrepi vsebujejo elemente državne pomoči, vendar je kljub temu navedla, da če pa so ti odlogi že pomenili državno pomoč, se ni mogoče več sklicevati na načelo zasebnega upnika, ko se odloženi dolg pozneje delno odpiše (točka 123 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 274 Kot pa pravilno zatrjuje tožeča stranka in ne da bi bilo treba preučiti, ali se je bila Komisija pristojna opredeliti glede odlogov plačil med novembrom 2002 in novembrom 2003, je treba ugotoviti, da samo s tem, popolnoma teoretičnim razlogom izpodbijanega sklepa, ni mogoče utemeljiti ugotovitve, da je z delnim odpisom davčnega dolga tožeči stranki dana ugodnost, ki je v tržnih pogojih ne bi mogla dobiti. Komisija je namreč na tej stopnji podala le hipoteze, ne da bi preučila vprašanja, ki so se pri tem pojavljala, ne da bi podala najmanjši dokaz v njihovo podporo in ne da bi prišla do kakršne koli dokončne ugotovitve.
- 275 Poleg tega Komisija v svojih vlogah priznava, da vprašanje, ali odlogi plačil pred prisilno poravnavo niso bili del pomoči, ni upoštevno za ugotovitev, da prisilna poravnava pomeni državno pomoč, in da točki 122 in 123 obrazložitve izpodbijanega sklepa vsebujeta nepotrebne pripombe za obrazložitev, na kateri temelji ugotovitev glede obstoja državne pomoči.
- 276 Na drugem mestu je Komisija v izpodbijanem sklepu ugotovila, da znesek dolgoročnih sredstev, danih v jamstvo, sicer znaša le 194 milijonov SKK, vendar bi zasebni upnik vseeno dal prednost postopku davčne izvršbe (točka 124 obrazložitve izpodbijanega sklepa). V zvezi s tem je navedla, da lahko v okviru takega postopka davčni organ neposredno proda sredstva dolžnika. Komisija meni, da je ob sklepanju prisilne poravnave vrednost kratkoročnih sredstev v višini 43 milijonov SKK v obliki zalog, vsaj 37 milijonov SKK izvršljivih terjatev in 161 milijonov SKK denarnih sredstev presegala znesek, predlagan v okviru prisilne poravnave. Komisija je dodala, da je imela tožeča stranka dolgoročna sredstva v vrednosti najmanj 194 milijonov SKK (točka 125 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Nazadnje je navedla, da pri davčni izvršbi drugače kakor pri stečajnem postopku ne bi bilo upravnih taks in da gre za postopek, ki ga sproži in nadzira davčni organ, zato je mogoče domnevati, da se lahko opravi hitro (točka 126 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Glede na navedeno je Komisija ugotovila, da bi bil izkupiček pri davčni izvršbi višji kot pri prisilni poravnavi (točka 127 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 277 V zvezi s tem je treba navesti, da presoja Komisije temelji na povzetju ocen, opravljenih v okviru stečajnega postopka.
- 278 Zgoraj v točki 201 pa je bilo navedeno, da ta ocena ni pravno zadostno dokazana z dokazi v spisu.

- 279 Dalje, Komisija je glede trajanja postopka davčne izvršbe le „domneva[la], da se lahko hitro opravi“, predvsem v primerjavi s stečajnim postopkom, ki ga sproži in nadzira urad. Nasprotno pa Komisija sploh ni ocenila tega trajanja, ne v okoliščinah te zadeve in ne povprečnega trajanja glede na stopnje takega postopka, kot ga določa slovaško pravo. Komisija poleg tega v svojih vlogah priznava nezadostnost razpoložljivih dokazov glede trajanja postopka davčne izvršbe.
- 280 Spomniti je treba, da je trajanje postopkov element, ki lahko nezanemarljivo vpliva na proces odločanja zasebnega upnika (glej v tem smislu zgoraj v točki 21 navedeno sodbo Frucona Košice/Komisija, EU:C:2013:32, točka 81).
- 281 Nazadnje je treba spomniti, da je lahko v skladu s sodno prakso položaj podjetja upravičenca upošteven element pri celoviti presoji uporabe merila zasebnega upnika (glej v tem smislu in po analogiji zgoraj v točki 56 navedeno sodbo Westdeutsche Landesbank Girozentrale in Land Nordrhein-Westfalen/Komisija, EU:T:2003:57, točka 251, in sodbo z dne 30. junija 2015, Nizozemska in drugi/Komisija, T-186/13, T-190/13 in T-193/13, EU:T:2015:447, točka 88).
- 282 Čeprav je tožeča stranka v upravnem postopku navedla, da je lahko postopek davčne izvršbe prekinjen iz razloga, ker bi lahko bila v primeru poslabšanja njenega finančnega položaja prisiljena razglasiti stečaj, Komisija tega elementa v izpodbijanem sklepu ni upoštevala, niti ni ocenila verjetnosti, da bi se lahko v tej zadevi postopek davčne izvršbe glede na te elemente končal. Te vrzeli ne more zapolniti trditve pred Splošnim sodiščem, da je ta navedba tožeče stranke popolnoma teoretična.
- 283 Poleg tega je treba dodati, da je Komisija glede stroškov postopka davčne izvršbe navedla le, da pri njem drugače kakor v stečajnem postopku ne bi bilo upravnih taks. Nasprotno pa iz izpodbijanega sklepa ne izhaja, da bi Komisija preučila vprašanje, ali lahko v postopku davčne izvršbe nastanejo kakršni koli drugi stroški. Poleg tega ni preučila morebitnega pomena vpliva stroškov na znesek, ki bi ga bilo mogoče dobiti v okviru takega postopka.
- 284 Jasno je torej, da ob sprejetju izpodbijanega sklepa Komisija ni razpolagala z vsebinskimi dokazi, na podlagi katerih bi lahko trdila, da bi se zasebni upnik 9. julija 2004 očitno odločil za postopek davčne izvršbe.
- 285 Ta ugotovitev velja, ne da bi bilo treba preučiti druge trditve tožeče stranke, ki se v bistvu nanašajo na možnost in verjetnost neposredne prodaje v okviru davčne izvršbe, na vrednost sredstev, ki jo po potrebi ugotovi izvedenec, na uporabo števil, ugotovljenih v oceni verjetnega izkupička od prodaje sredstev v okviru stečajnega postopka, na zakonske prage, ki se uporabijo v primeru davčne izvršbe, in na njihov vpliv na možnost prodaje sredstev, na zneske, ki jih je navedla Komisija, na stečajni postopek družbe L. in na nevarnost zmanjšanja premoženja tožeče stranke.
- 286 Trditve Komisije ne omajajo ugotovitve v točki 284 zgoraj.
- 287 Prvič, Komisija ugotavlja, da je tožeča stranka v skladu s sodno prakso dolžna nedvoumno in na podlagi objektivnih in preverljivih elementov dokazati, da zadevna država članica ni dala ugodnosti kot zasebni gospodarski subjekt in da bi ta lahko bila pridobljena na trgu. Dodaja, da je opravila primerjavo dveh postopkov zgolj na podlagi dokazov, s katerimi je razpolagala, in da nima dokaza, ki bi ga lahko priskrbela tožeča stranka, da bi podprla svoje stališče, v skladu s katerim je postopek davčne izvršbe manj ugoden od postopka prisilne poravnave.
- 288 Vendar je treba glede na sodno prakso, navedeno zgoraj v točkah 138, 139, 141 in 269, navesti, da je Komisija uporabila merilo zasebnega upnika z namenom primerjave postopkov davčne izvršbe in prisilne poravnave ter v bistvu ugotovila, da bi zasebni upnik med tema dvema dal prednost prvemu, zato se ne bi smela zadovoljiti z navedbo neutemeljenih in nepreverljivih hipotez le zato, ker ni imela na voljo dovolj informacij. Poleg tega se ne bi smela opreti na sodno prakso glede možnosti uporabe tega merila, iz katere je razvidno, da je zadevna država članica ali zainteresirana stranka, ki se na to

merilo sklicuje, dolžna dokazati, da je ta država članica sprejela sporni ukrep v vlogi gospodarskega subjekta, da bi upravičila dejstvo, da se je ob neobstoju takih dokazov v fazi uporabe tega merila omejila na nenatančen opis posledic.

- 289 Drugič, ugotovitve iz točke 284 zgoraj poleg tega ne izpodbijejo drugih trditve Komisije, ki jih navaja v odgovor na trditve tožeče stranke. Te trditve Komisije se v bistvu nanašajo na možnost in verjetnost neposredne prodaje v okviru davčne izvršbe, na vrednost sredstev, ki jo po potrebi ugotovi izvedenec, na uporabo zneskov, ugotovljenih pri oceni verjetnega izkupička od prodaje sredstev v okviru stečajnega postopka, na stečajni postopek družbe L., na zakonske prage, ki se uporabijo v primeru davčne izvršbe, in nazadnje na nevarnost zmanjšanja premoženja tožeče stranke.
- 290 Pripomniti je treba, da se ugotovitev iz točke 284 zgoraj nanaša le na ugotovitev, da Komisija ni razpolagala z vsebinskimi dokazi, na podlagi katerih bi lahko trdila, da bi se zasebni upnik 9. julija 2004 očitno odločil za postopek davčne izvršbe. To se je ugotovilo tako, da se je sprejela trditve tožeče stranke, da Komisija, ki je pristojna dokazati, da pogoji za uporabo merila zasebnega upnika v tej zadevi niso bili izpolnjeni, ni ocenila trajanja, stroškov in njenega ekonomskega položaja v okviru primerjave postopkov davčne izvršbe in prisilne poravnave, zato ni bilo treba preučiti njene druge trditve, navedene zgoraj v točki 285. Ker so bile trditve Komisije, navedene zgoraj v točki 289, podane v odgovor na te zadnje trditve tožeče stranke, nikakor ne morejo spremeniti ugotovitve iz točke 284 zgoraj.
- 291 Glede na vse navedene preudarke je četrti tožbeni razlog tožeče stranke utemeljen.
- 292 Zato in predvsem glede na ugotovitve v točkah 236 in 291 je treba izpodbijani sklep razglasiti za ničen.

Stroški

- 293 V skladu s členom 134(1) Poslovnika Splošnega sodišča se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Ker Komisija ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov, vključno s stroški postopkov za izdajo začasnih odredb, kot je predlagala tožeča stranka.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (drugi senat)

razsodilo:

- 1. Sklep Komisije 2014/342/EU z dne 16. oktobra 2013 o državni pomoči SA.18211 (C 25/05) (ex NN 21/05), ki jo je Slovaška republika odobrila družbi Frucona Košice a.s., se razglasi za ničen.**
- 2. Komisija poleg svojih stroškov nosi stroške, ki jih je priglasila družba Frucona Košice, vključno s stroški postopkov za izdajo začasnih odredb.**

Martins Ribeiro

Gervasoni

Madise

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 16. marca 2016.

Podpisi

Kazalo

Dejansko stanje	2
Razvoj položaja tožeče stranke in postopek prisilne poravnave	2
Upravni postopek	3
Prvotna odločba	3
Postopka pred Splošnim sodiščem in Sodiščem	3
Izpodbijani sklep	4
Postopek in predlogi strank	5
Pravo	6
Prvi tožbeni razlog: kršitev pravice do obrambe	6
Drugi tožbeni razlog: napačna uporaba prava v točki 83 obrazložitve izpodbijanega sklepa	11
Tretji tožbeni razlog: napačna dejanska in pravna presoja v sklepu, v skladu s katero bi bil stečajni postopek ugodnejši od postopka prisilne poravnave	17
Predhodna preučitev sodne prakse	17
Utemeljenost ocene izkupička od prodaje sredstev tožeče stranke v stečajnem postopku (drugi niz trditev)	20
Utemeljenost ocene trajanja stečajnega postopka in njegovega vpliva na izbiro zasebnega upnika (tretji, četrti in peti niz trditev)	30
Četrti tožbeni razlog: napaka pri ugotovitvi, da naj bi bil postopek davčne izvršbe ugodnejši od postopka prisilne poravnave	30
Uporaba merila zasebnega upnika z namenom primerjave postopkov davčne izvršbe in prisilne poravnave (prvi in drugi niz trditev)	30
Uporaba merila zasebnega upnika z namenom primerjave postopka davčne izvršbe in prisilne poravnave (tretji, četrti, peti in šesti niz trditev)	32
Stroški	37